

Πρὸς Κορινθίους Β

Παῦλος ἀπόστολος Ἰησοῦ χριστοῦ διὰ θελήματος θεοῦ, καὶ **1**

Τιμόθεος¹ ὁ ἀδελφός, τῇ ἐκκλησίᾳ τοῦ θεοῦ τῇ οὖσῃ ἐν Κορίνθῳ,²

σὺν τοῖς ἁγίοις πᾶσιν τοῖς οὖσιν ἐν ὅλῃ τῇ Ἀχαΐᾳ·³ χάρις ὑμῖν **2**

καὶ εἰρήνη ἀπὸ θεοῦ πατρὸς ἡμῶν καὶ κυρίου Ἰησοῦ χριστοῦ. **3**

Εὐλογητὸς⁴ ὁ θεὸς καὶ πατὴρ τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ χριστοῦ, ὁ

πατὴρ τῶν οἰκτιρμῶν⁵ καὶ θεὸς πάσης παρακλήσεως,⁶ ὁ **4**

παρακαλῶν ἡμᾶς ἐπὶ πάσῃ τῇ θλίψει⁷ ἡμῶν, εἰς τὸ δύνασθαι

ἡμᾶς παρακαλεῖν τοὺς ἐν πάσῃ θλίψει,⁷ διὰ τῆς παρακλήσεως⁶ ἧς

παρακαλούμεθα αὐτοὶ ὑπὸ τοῦ θεοῦ. Ὅτι καθὼς περισσεύει⁸ τὰ **5**

παθήματα⁹ τοῦ χριστοῦ εἰς ἡμᾶς, οὕτως διὰ τοῦ χριστοῦ

περισσεύει⁸ καὶ ἡ παράκλησις⁶ ἡμῶν. Εἴτε δὲ θλιβόμεθα,¹⁰ ὑπὲρ **6**

τῆς ὑμῶν παρακλήσεως⁶ καὶ σωτηρίας,¹¹ τῆς ἐνεργουμένης¹² ἐν

ὑπομονῇ¹³ τῶν αὐτῶν παθημάτων⁹ ὧν καὶ ἡμεῖς πάσχομεν·¹⁴ καὶ

ἡ ἐλπίς ἡμῶν βεβαία¹⁵ ὑπὲρ ὑμῶν· εἴτε παρακαλούμεθα, ὑπὲρ

τῆς ὑμῶν παρακλήσεως⁶ καὶ σωτηρίας·¹¹ εἰδότες ὅτι ὥσπερ¹⁶ **7**

κοινωνοί¹⁷ ἐστε τῶν παθημάτων,⁹ οὕτως καὶ τῆς παρακλήσεως.⁶ **8**

¹ Τιμόθεος, ου, ὁ, Timothy. ² Κόρινθος, ου, ἡ, Corinth. ³ Ἀχαΐα, ας, ἡ, Achaia. ⁴ εὐλογητός, well spoken of, blessed. ⁵ οἰκτιρμός, οὔ, ὁ, compassion, pity. ⁶ παράκλησις, εως, ἡ, exhortation, consolation. ⁷ θλίψις, εως, ἡ, tribulation, persecution. ⁸ περισσεύω, abound, be rich. ⁹ πάθημα, τος, τό, suffering, passion. ¹⁰ θλίβω, press, oppress. ¹¹ σωτηρία, ας, ἡ, salvation, deliverance. ¹² ἐνεργέω, work, effect. ¹³ ὑπομονή, ἡς, ἡ, endurance, perseverance. ¹⁴ πάσχω, suffer, am acted upon. ¹⁵ βέβαιος, firm, secure. ¹⁶ ὥσπερ, just as, even as. ¹⁷ κοινωνός, οὔ, ὁ, partner, sharer.

Οὐ γὰρ θέλομεν ὑμᾶς ἀγνοεῖν,¹ ἀδελφοί, ὑπὲρ τῆς θλίψεως²
 ἡμῶν τῆς γενομένης ἡμῖν ἐν τῇ Ἀσίᾳ,³ ὅτι καθ' ὑπερβολὴν⁴
 ἐβαρῆθημεν⁵ ὑπὲρ δύναμιν, ὥστε ἐξαπορηθῆναι⁶ ἡμᾶς καὶ τοῦ
 ζῆν. Ἀλλὰ αὐτοὶ ἐν ἑαυτοῖς τὸ ἀπόκριμα⁷ τοῦ θανάτου⁹
 ἐσχῆκαμεν, ἵνα μὴ πεποιθότες ὦμεν ἐφ' ἑαυτοῖς ἀλλ' ἐπὶ τῷ θεῷ
 τῷ ἐγείροντι τοὺς νεκρούς· ὃς ἐκ τηλικούτου⁸ θανάτου ἐρρύσατο⁹
 ἡμᾶς καὶ ῥύεται,⁹ εἰς ὃν ἠλπίκαμεν¹⁰ ὅτι καὶ ἔτι ῥύσεται,⁹
 11
 συννυπουργούντων¹¹ καὶ ὑμῶν ὑπὲρ ἡμῶν τῇ δεήσει,¹² ἵνα ἐκ
 πολλῶν προσώπων τὸ εἰς ἡμᾶς χάρισμα¹³ διὰ πολλῶν
 εὐχαριστηθῇ¹⁴ ὑπὲρ ὑμῶν.

Ἡ γὰρ καύχησις¹⁵ ἡμῶν αὕτη ἐστίν, τὸ μαρτύριον¹⁶ τῆς¹²
 συνειδήσεως¹⁷ ἡμῶν, ὅτι ἐν ἀπλότῃ¹⁸ καὶ εἰλικρινείᾳ¹⁹ θεοῦ, οὐκ
 ἐν σοφίᾳ σαρκικῇ²⁰ ἀλλ' ἐν χάριτι θεοῦ, ἀνεστράφημεν²¹ ἐν τῷ
 κόσμῳ, περισσοτέρως²² δὲ πρὸς ὑμᾶς. Οὐ γὰρ ἄλλα γράφομεν¹³
 ὑμῖν, ἀλλ' ἢ ὅ ἀναγινώσκετε²³ ἢ καὶ ἐπιγινώσκετε,²⁴ ἐλπίζω¹⁰ δὲ
 ὅτι καὶ ἕως τέλους²⁵ ἐπιγνώσεσθε·²⁴ καθὼς καὶ ἐπέγνωτε²⁴ ἡμᾶς¹⁴
 ἀπὸ μέρους,²⁶ ὅτι καύχημα²⁷ ὑμῶν ἐσμέν, καθάπερ²⁸ καὶ ὑμεῖς

¹ ἀγνοέω, not know, be unaware. ² θλίψις, εως, ἡ, tribulation, persecution. ³ Ἀσία, ας, ἡ, Asia. ⁴ ὑπερβολή, ἡς, ἡ, excess, superiority. ⁵ βαρέω, burden, weigh down. ⁶ ἐξαπορέομαι, despair, am utterly without resource. ⁷ ἀπόκριμα, τος, τό, sentence, decision. ⁸ τηλικούτος, so great, so large. ⁹ ῥύομαι, rescue, save. ¹⁰ ἐλπίζω, hope, hope for. ¹¹ συννυπουργέω, join in helping, help together. ¹² δέησις, εως, ἡ, entreaty, prayer. ¹³ χάρισμα, τος, τό, gift, undeserved favor. ¹⁴ εὐχαριστέω, give thanks, thank. ¹⁵ καύχησις, εως, ἡ, boasting, act of boasting. ¹⁶ μαρτύριον, ου, τό, testimony, witness. ¹⁷ συνειδήσις, εως, ἡ, conscience. ¹⁸ ἀπλότης, ητος, ἡ, singleness, hence simplicity. ¹⁹ εἰλικρύνεια, ας, ἡ, sincerity, purity of motive. ²⁰ σαρκικός, fleshly, carnal. ²¹ ἀναστρέφω, return, live. ²² περισσῶς, abundantly, exceedingly. ²³ ἀναγινώσκω, you read. ²⁴ ἐπιγινώσκω, recognise, come to know. ²⁵ τέλος, ους, τό, end, purpose. ²⁶ μέρος, ους, τό, part, portion. ²⁷ καύχημα, τος, τό, boasting, ground of boasting. ²⁸ καθάπερ, even as, just as.

ἡμῶν, ἐν τῇ ἡμέρᾳ τοῦ κυρίου Ἰησοῦ.

Καὶ ταύτῃ τῇ πεποιθήσει¹ ἐβουλόμην² ἐλθεῖν πρὸς ὑμᾶς τὸ 15
 πρότερον,³ ἵνα δευτέραν⁴ χάριν ἔχητε· καὶ δι' ὑμῶν διελθεῖν⁵ εἰς 16
 Μακεδονίαν,⁶ καὶ πάλιν ἀπὸ Μακεδονίας⁶ ἐλθεῖν πρὸς ὑμᾶς, καὶ
 ὑφ' ὑμῶν προπεμφθῆναι⁷ εἰς τὴν Ἰουδαίαν.⁸ Τοῦτο οὖν 17
 βουλευόμενος,⁹ μήτι¹⁰ ἄρα¹¹ τῇ ἐλαφρίᾳ¹² ἐχρησάμην;¹³ Ἡ ἃ
 βουλεύομαι,⁹ κατὰ σάρκα βουλεύομαι,⁹ ἵνα ἢ παρ' ἐμοὶ τὸ Ναί,¹⁴
 ναί¹⁴ καὶ τὸ Οὐ, οὐ; Πιστὸς δὲ ὁ θεός, ὅτι ὁ λόγος ἡμῶν ὁ πρὸς 18
 ὑμᾶς οὐκ ἐγένετο Ναί¹⁴ καὶ οὐ. Ὁ γὰρ τοῦ θεοῦ υἱὸς Ἰησοῦς 19
 χριστὸς ὁ ἐν ὑμῖν δι' ἡμῶν κηρυχθείς, δι' ἐμοῦ καὶ Σιλουανοῦ¹⁵
 καὶ Τιμοθέου,¹⁶ οὐκ ἐγένετο Ναί¹⁴ καὶ Οὐ, ἀλλὰ Ναί¹⁴ ἐν αὐτῷ
 γέγονεν. Ὅσαι γὰρ ἐπαγγελίαι θεοῦ, ἐν αὐτῷ τὸ Ναί,¹⁴ καὶ ἐν 20
 αὐτῷ τὸ Ἀμήν, τῷ θεῷ πρὸς δόξαν δι' ἡμῶν. Ὁ δὲ βεβαιῶν¹⁷ 21
 ἡμᾶς σὺν ὑμῖν εἰς χριστόν, καὶ χρίσας¹⁸ ἡμᾶς, θεός· ὁ καὶ 22
 σφραγισάμενος¹⁹ ἡμᾶς, καὶ δοὺς τὸν ἀρραβῶνα²⁰ τοῦ πνεύματος
 ἐν ταῖς καρδίαις ἡμῶν.

¹ πεποιθήσις, εὐς, ἡ, confidence, trust. ² βούλομαι, wish, will. ³ πρότερον, formerly, before. ⁴ δεύτερος, second. ⁵ διέρχομαι, cross over, pass through. ⁶ Μακεδονία, ας, ἡ, Macedonia. ⁷ προπέμπω, send before, send forth. ⁸ Ἰουδαία, ας, ἡ, Judea. ⁹ βουλεύω, deliberate, take counsel. ¹⁰ μήτι, interrogative particle expecting a negative answer. ¹¹ ἄρα, so? (introduces a question). ¹² ἐλαφρία, ας, ἡ, vacillation, levity. ¹³ χράομαι, use, make use of. ¹⁴ ναί, yes, truly. ¹⁵ Σιλουανός, οὔ, ὁ, Silvanus. ¹⁶ Τιμόθεος, ου, ὁ, Timothy. ¹⁷ βεβαιόω, confirm, secure. ¹⁸ χρίω, anoint. ¹⁹ σφραγίζω, seal, set a seal upon. ²⁰ ἀρραβῶν, ὄνος, ὁ, earnest, pledge.

Ἐγὼ δὲ μάρτυρα¹ τὸν θεὸν ἐπικαλοῦμαι² ἐπὶ τὴν ἐμὴν ψυχὴν, ὅτι 23

φειδόμενος³ ὑμῶν οὐκέτι⁴ ἤλθον εἰς Κόρινθον.⁵ Οὐχ ὅτι 24

κυριεύομεν⁶ ὑμῶν τῆς πίστεως, ἀλλὰ συνεργοί⁷ ἐσμεν τῆς χαρᾶς

ὑμῶν: τῇ γὰρ πίστει ἐστήκατε.

Ἐκρίνα δὲ ἑμαυτῷ⁸ τοῦτο, τὸ μὴ πάλιν ἐν λύπῃ⁹ πρὸς ὑμᾶς ἐλθεῖν. 2

Εἰ γὰρ ἐγὼ λυπῶ¹⁰ ὑμᾶς, καὶ τίς ἐστὶν ὁ εὐφραίνων¹¹ με, εἰ μὴ ὁ

λυπούμενος¹⁰ ἐξ ἐμοῦ; Καὶ ἔγραψα ὑμῖν τοῦτο αὐτό, ἵνα μὴ 3

ἐλθὼν λύπῃ⁹ ἔχω ἀφ' ὧν ἔδει με χαίρειν, πεποιθὼς ἐπὶ πάντας

ὑμᾶς, ὅτι ἡ ἐμὴ χαρὰ πάντων ὑμῶν ἐστίν. Ἐκ γὰρ πολλῆς 4

θλίψεως¹² καὶ συνοχῆς¹³ καρδίας ἔγραψα ὑμῖν διὰ πολλῶν

δακρύων,¹⁴ οὐχ ἵνα λυπηθῇτε,¹⁰ ἀλλὰ τὴν ἀγάπην ἵνα γνῶτε ἣν

ἔχω περισσοτέρως¹⁵ εἰς ὑμᾶς.

Εἰ δέ τις λελύπηκεν,¹⁰ οὐκ ἐμὲ λελύπηκεν,¹⁰ ἀλλὰ ἀπὸ μέρους¹⁶ – 5

ἵνα μὴ ἐπιβάρῳ¹⁷ – πάντας ὑμᾶς. Ἰκανὸν¹⁸ τῷ τοιούτῳ ἡ ἐπιτιμία 6

αὕτη ἡ ὑπὸ τῶν πλειόνων: ὥστε τοῦναντίον²⁰ μᾶλλον ὑμᾶς 7

χαρίσασθαι²¹ καὶ παρακαλέσαι, μήπως²² τῇ περισσοτέρᾳ²³ λύπῃ⁹

καταποθῇ²⁴ ὁ τοιοῦτος. Διὸ παρακαλῶ ὑμᾶς κυρώσαι²⁵ εἰς αὐτὸν 8

¹ μάρτυς, υἱός, ὁ, witness. ² ἐπικαλέω, call upon, invoke. ³ φείδομαι, spare, abstain. ⁴ οὐκέτι, no longer, no more. ⁵ Κόρινθος, οὐ, ἡ, Corinth. ⁶ κυριεύω, be lord over, rule. ⁷ συνεργός, οὐ, ὁ, fellow worker. ⁸ ἑμαυτοῦ, of myself. ⁹ λύπη, ης, ἡ, pain, grief. ¹⁰ λυπέω, grieve, pain. ¹¹ εὐφραίνω, rejoice, cheer. ¹² θλίψις, εως, ἡ, tribulation, persecution. ¹³ συνοχή, ἧς, ἡ, dismay, anguish. ¹⁴ δάκρυον, οὐ, τό, teardrop, a tear. ¹⁵ περισσῶς, abundantly, exceedingly. ¹⁶ μέρος, οὐς, τό, part, portion. ¹⁷ ἐπιβάρεω, burden weigh down, burden. ¹⁸ ἱκανός, sufficient, able. ¹⁹ ἐπιτιμία, ας, ἡ, punishment. ²⁰ τοῦναντίον, on the contrary. ²¹ χαρίζομαι, give freely, forgive. ²² μήπως, lest in any way, lest perhaps. ²³ περισσός, excessive, abundant. ²⁴ καταπίνω, drink down, swallow. ²⁵ κυρώω, confirm, ratify.

ἀγάπῃν. Εἰς τοῦτο γὰρ καὶ ἔγραψα, ἵνα γνῶ τὴν δοκιμὴν¹ ὑμῶν, 9
 εἰ εἰς πάντα ὑπήκοοί² ἐστέ. Ὡς δέ τι χαρίζεσθε,³ καὶ ἐγώ: καὶ γὰρ 10
 ἐγὼ εἴ τι κεχάρισμαι,³ ὧς κεχάρισμαι,³ δι' ὑμᾶς ἐν προσώπῳ
 χριστοῦ, ἵνα μὴ πλεονεκτηθῶμεν⁴ ὑπὸ τοῦ Σατανᾶ:⁵ οὐ γὰρ 11
 αὐτοῦ τὰ νοήματα⁶ ἀγνοοῦμεν.⁷

Ἐλθὼν δὲ εἰς τὴν Τρωάδα⁸ εἰς τὸ εὐαγγέλιον τοῦ χριστοῦ, καὶ 12
 θύρας⁹ μοι ἀνεωγμένης ἐν κυρίῳ, οὐκ ἔσχηκα ἄνεσιν¹⁰ τῷ 13
 πνεύματί μου, τῷ μὴ εὐρεῖν με Τίτον¹¹ τὸν ἀδελφόν μου: ἀλλὰ
 ἀποταξάμενος¹² αὐτοῖς ἐξῆλθον εἰς Μακεδονίαν.¹³ Τῷ δὲ θεῷ 14
 χάρις τῷ πάντοτε¹⁴ θριαμβεύοντι¹⁵ ἡμᾶς ἐν τῷ χριστῷ, καὶ τὴν
 ὁσμὴν¹⁶ τῆς γνώσεως¹⁷ αὐτοῦ φανεροῦντι¹⁸ δι' ἡμῶν ἐν παντί
 τόπῳ. Ὅτι χριστοῦ εὐωδία¹⁹ ἐσμὲν τῷ θεῷ ἐν τοῖς σωζομένοις καὶ 15
 ἐν τοῖς ἀπολλυμένοις: οἷς μὲν ὁσμὴ¹⁶ θανάτου εἰς θάνατον, οἷς δὲ 16
 ὁσμὴ¹⁶ ζωῆς εἰς ζωὴν. Καὶ πρὸς ταῦτα τίς ἱκανός;²⁰ Οὐ γάρ ἐσμεν 17
 ὡς οἱ λοιποί, καπηλεύοντες²¹ τὸν λόγον τοῦ θεοῦ: ἀλλ' ὡς ἐξ
 εἰλικρινείας,²² ἀλλ' ὡς ἐκ θεοῦ, κατενώπιον²³ τοῦ θεοῦ, ἐν χριστῷ
 λαλοῦμεν.

¹ δοκιμή, ἤς, ἡ, proof, approval. ² ὑπήκοος, obedient, listening to. ³ χαρίζομαι, give freely, forgive. ⁴ πλεονεκτέω, take advantage, take advantage of. ⁵ Σατανᾶς, ἄ, ὁ, Satan, adversary. ⁶ νόημα, τος, τό, thought, mind. ⁷ ἀγνοέω, not know, be unaware. ⁸ Τρωάς, ἄδος, ἡ, Troas. ⁹ θύρα, ας, ἡ, door, gate. ¹⁰ ἄνεσις, εως, ἡ, loosening, relaxation. ¹¹ Τίτος, ου, ὁ, Titus. ¹² ἀποτάσσομαι, set apart, take leave of. ¹³ Μακεδονία, ας, ἡ, Macedonia. ¹⁴ πάντοτε, always, at all times. ¹⁵ θριαμβεύω, lead in a triumphal procession. ¹⁶ ὁσμή, ἤς, ἡ, smell, aroma. ¹⁷ γνώσις, εως, ἡ, wisdom, knowledge. ¹⁸ φανερώω, reveal, manifest. ¹⁹ εὐωδία, ας, ἡ, fragrance, sweet smell. ²⁰ ἱκανός, sufficient, able. ²¹ καπηλεύω, trade in, peddle. ²² εἰλικρίνεια, ας, ἡ, sincerity, purity of motive. ²³ κατενώπιον, before, in the presence of (gen).

Ἀρχόμεθα πάλιν ἑαυτοὺς συνιστάνειν;¹ Εἰ μὴ χρῆζομεν,² ὥς τινες, **3**
 συστατικῶν³ ἐπιστολῶν⁴ πρὸς ὑμᾶς, ἢ ἐξ ὑμῶν συστατικῶν;³ Ἡ **2**
 ἐπιστολὴ⁴ ἡμῶν ὑμεῖς ἐστέ, ἐγγεγραμμένη⁵ ἐν ταῖς καρδίαις
 ἡμῶν, γνωσκομένη καὶ ἀναγνωσκομένη⁶ ὑπὸ πάντων
 ἀνθρώπων: φανερούμενοι⁷ ὅτι ἐστέ ἐπιστολὴ⁴ χριστοῦ **3**
 διακονηθεῖσα⁸ ὑφ' ἡμῶν, ἐγγεγραμμένη⁵ οὐ μέλανι,⁹ ἀλλὰ
 πνεύματι θεοῦ ζώντος, οὐκ ἐν πλάξιν¹⁰ λιθίναις,¹¹ ἀλλ' ἐν πλάξιν¹⁰
 καρδίαις σαρκίναίς.¹² Πεποιθήσιν¹³ δὲ τοιαύτην ἔχομεν διὰ τοῦ **4**
 χριστοῦ πρὸς τὸν θεόν: οὐχ ὅτι ἱκανοί¹⁴ ἐσμεν ἀφ' ἑαυτῶν **5**
 λογίσασθαι¹⁵ τι ὡς ἐξ ἑαυτῶν, ἀλλ' ἡ ἱκανότης¹⁶ ἡμῶν ἐκ τοῦ θεοῦ:
 ὃς καὶ ἱκάνωσεν¹⁷ ἡμᾶς διακόνους¹⁸ καινῆς¹⁹ διαθήκης,²⁰ οὐ **6**
 γράμματος,²¹ ἀλλὰ πνεύματος: τὸ γὰρ γράμμα²¹ ἀποκτένει, τὸ δὲ
 πνεῦμα ζωοποιεῖ.²² Εἰ δὲ ἡ διακονία²³ τοῦ θανάτου ἐν γράμμασιν, **7**
 ἐντετυπωμένη²⁴ ἐν λίθοις, ἐγενήθη ἐν δόξῃ, ὥστε μὴ δύνασθαι
 ἀτενίσαι²⁵ τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ εἰς τὸ πρόσωπον Μωϋσέως διὰ τὴν
 δόξαν τοῦ προσώπου αὐτοῦ, τὴν καταργουμένην,²⁶ πῶς οὐχὶ **8**
 μᾶλλον ἡ διακονία²³ τοῦ πνεύματος ἔσται ἐν δόξῃ; Εἰ γὰρ ἡ **9**
 διακονία²³ τῆς κατακρίσεως²⁷ δόξα, πολλῶ μᾶλλον περισσεύει²⁸ ἡ

¹ συνίστημι, commend (transitive), stand with. ² χρῆζω, need, have need of. ³ συστατικός, commendatory. ⁴ ἐπιστολή, ἥς, ἡ, letter, dispatch. ⁵ ἐγγράφω, inscribe, write. ⁶ ἀναγινώσκω, read. ⁷ φανερόω, reveal, manifest. ⁸ διακονέω, serve, minister. ⁹ μέλαν, ink. ¹⁰ πλάξ, πλάκος, ἡ, tablet, table. ¹¹ λίθινος, of stone, made of stone. ¹² σάρκινος, of the flesh, fleshly. ¹³ πεποιθήσις, εὐς, ἡ, confidence, trust. ¹⁴ ἱκανός, sufficient, able. ¹⁵ λογίζομαι, calculate, consider. ¹⁶ ἱκανότης, ἡ, fitness, sufficiency. ¹⁷ ἱκανόω, make sufficient, qualify. ¹⁸ διάκονος, οὐ, ὁ, minister, deacon. ¹⁹ καινός, new, fresh. ²⁰ διαθήκη, ἡς, ἡ, covenant, will. ²¹ γράμμα, τος, τό, letter, writings. ²² ζωοποιέω, make alive, make to live. ²³ διακονία, ας, ἡ, waiting at table, service. ²⁴ ἐντυπώω, carve, impress. ²⁵ ἀτενίζω, gaze, stare. ²⁶ καταργέω, make ineffective, abolish. ²⁷ κατάκρισις, εὐς, ἡ, condemnation, act of condemnation. ²⁸ περισσεύω, abound, be rich.

διακονία¹ τῆς δικαιοσύνης ἐν δόξῃ. Καὶ γὰρ οὐ δεδόξασται τὸ 10
 δεδοξασμένον ἐν τούτῳ τῷ μέρει,² ἕνεκεν³ τῆς ὑπερβαλλούσης⁴
 δόξης. Εἰ γὰρ τὸ καταργούμενον,⁵ διὰ δόξης, πολλῷ μᾶλλον τὸ 11
 μένον, ἐν δόξῃ.

Ἔχοντες οὖν τοιαύτην ἐλπίδα, πολλῇ παρρησίᾳ⁶ χρῶμεθα:⁷ καὶ οὐ 12
 καθάπερ⁸ Μωϋσῆς ἐτίθει κάλυμμα⁹ ἐπὶ τὸ πρόσωπον ἑαυτοῦ,
 πρὸς τὸ μὴ ἀτενίσαι¹⁰ τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ εἰς τὸ τέλος¹¹ τοῦ
 καταργουμένου:⁵ ἀλλ' ἐπωρώθη¹² τὰ νοήματα¹³ αὐτῶν: ἄχρι¹⁴ γὰρ 14
 τῆς σήμερον¹⁵ τὸ αὐτὸ κάλυμμα⁹ ἐπὶ τῇ ἀναγνώσει¹⁶ τῆς παλαιᾶς
 διαθήκης¹⁸ μένει μὴ ἀνακαλυπτόμενον,¹⁹ ὃ τι ἐν χριστῷ
 καταργεῖται.⁵ Ἀλλ' ἕως σήμερον,¹⁵ ἡνίκα²⁰ ἀναγινώσκεται²¹ 15
 Μωϋσῆς, κάλυμμα⁹ ἐπὶ τὴν καρδίαν αὐτῶν κεῖται.²² Ἡνίκα²⁰ δ' 16
 ἂν ἐπιστρέψῃ²³ πρὸς κύριον, περιαιρεῖται²⁴ τὸ κάλυμμα.⁹ Ὁ δὲ 17
 κύριος τὸ πνεῦμά ἐστιν: οὗ²⁵ δὲ τὸ πνεῦμα κυρίου, ἐκεῖ ἐλευθερία.
 Ἡμεῖς δὲ πάντες, ἀνακεκαλυμμένῳ¹⁹ προσώπῳ τὴν δόξαν 18
 κυρίου κατοπτριζόμενοι,²⁷ τὴν αὐτὴν εἰκόνα²⁸ μεταμορφούμεθα²⁹
 ἀπὸ δόξης εἰς δόξαν, καθάπερ⁸ ἀπὸ κυρίου πνεύματος.

¹ διακονία, ας, ή, waiting at table, service. ² μέρος, ους, τό, part, portion. ³ ἕνεκεν, for the sake of, on account of. ⁴ ὑπερβάλλω, go beyond, surpass. ⁵ καταργέω, make ineffective, abolish. ⁶ παρρησία, ας, ή, boldness, confidence. ⁷ χρᾶσθαι, use, make use of. ⁸ καθάπερ, even as, just as. ⁹ κάλυμμα, τος, τό, covering, veil. ¹⁰ ἀτενίζω, gaze, stare. ¹¹ τέλος, ους, τό, end, purpose. ¹² πωρόω, harden, render callous. ¹³ νόημα, τος, τό, thought, mind. ¹⁴ ἄχρι, as far as, up to (gen). ¹⁵ σήμερον, today, now. ¹⁶ ἀνάγνωσις, εως, ή, reading. ¹⁷ παλαιός, old, ancient. ¹⁸ διαθήκη, ης, ή, covenant, will. ¹⁹ ἀνακαλύπτω, uncover, unveil. ²⁰ ἡνίκα, when, at which time. ²¹ ἀναγινώσκω, read. ²² κείμαι, lie, be laid. ²³ ἐπιστρέφω, turn to, return. ²⁴ περιαιρέω, cast off, take away. ²⁵ οὗ, where, when. ²⁶ ἐλευθερία, ας, ή, liberty, freedom. ²⁷ κατοπτρίζομαι, show as in a mirror, mirror. ²⁸ εἰκών, όνος, ή, image, likeness. ²⁹ μεταμορφόω, change the form, transform.

Διὰ τοῦτο ἔχοντες τὴν διακονίαν¹ ταύτην, καθὼς ἡλεήθημεν,² οὐκ 4
 ἐκκακοῦμεν·³ ἀλλὰ ἀπειπάμεθα⁴ τὰ κρυπτὰ⁵ τῆς αἰσχύνης,⁶ μὴ 2
 περιπατοῦντες ἐν πανουργίᾳ⁷ μηδὲ δολοῦντες⁸ τὸν λόγον τοῦ
 θεοῦ, ἀλλὰ τῇ φανερώσει⁹ τῆς ἀληθείας συνιστῶντες¹⁰ ἑαυτοὺς
 πρὸς πᾶσαν συνείδησιν¹¹ ἀνθρώπων ἐνώπιον τοῦ θεοῦ. Εἰ δὲ καὶ 3
 ἔστιν κεκαλυμμένον¹² τὸ εὐαγγέλιον ἡμῶν, ἐν τοῖς ἀπολλυμένοις
 ἐστὶν κεκαλυμμένον·¹² ἐν οἷς ὁ θεὸς τοῦ αἰῶνος τούτου 4
 ἐτύφλωσεν¹³ τὰ νοήματα¹⁴ τῶν ἀπίστων,¹⁵ εἰς τὸ μὴ αὐγάσαι¹⁶
 αὐτοῖς τὸν φωτισμὸν¹⁷ τοῦ εὐαγγελίου τῆς δόξης τοῦ χριστοῦ, ὅς
 ἐστὶν εἰκὼν¹⁸ τοῦ θεοῦ. Οὐ γὰρ ἑαυτοὺς κηρύσσομεν, ἀλλὰ 5
 χριστὸν Ἰησοῦν κύριον· ἑαυτοὺς δὲ δούλους ὑμῶν διὰ Ἰησοῦν. 6
 Ὅτι ὁ θεὸς ὁ εἰπὼν ἐκ σκοτόυς¹⁹ φῶς λάμψαι,²⁰ ὃς ἔλαμψεν²⁰ ἐν
 ταῖς καρδίαις ἡμῶν πρὸς φωτισμὸν¹⁷ τῆς γνώσεως²¹ τῆς δόξης
 τοῦ θεοῦ ἐν προσώπῳ Ἰησοῦ χριστοῦ.

Ἔχομεν δὲ τὸν θησαυρὸν²² τοῦτον ἐν ὀστρακίνοις²³ σκεύεσιν,²⁴ ἵνα ἡ 7
 ὑπερβολὴ²⁵ τῆς δυνάμεως ᾗ τοῦ θεοῦ, καὶ μὴ ἐξ ἡμῶν· ἐν παντὶ 8
 θλιβόμενοι,²⁶ ἀλλ' οὐ στενοχωρούμενοι·²⁷ ἀπορούμενοι,²⁸ ἀλλ'

¹ διακονία, ας, ἡ, waiting at table, service. ² ἐλέω, have mercy, pity. ³ ἐκκακέω, am faint, am weary. ⁴ ἀπείπον, speak out, renounce. ⁵ κρυπτός, hidden, secret. ⁶ αἰσχύνῃ, ης, ἡ, shame. ⁷ πανουργία, ας, ἡ, cleverness, craftiness. Trickery. ⁸ δολόω, falsify, adulterate. ⁹ φανέρωσις, εως, ἡ, disclosure, announcement. ¹⁰ συνίστημι, commend (transitive), stand with. ¹¹ συνείδησις, εως, ἡ, conscience. ¹² καλύπτω, cover, veil. ¹³ τυφλόω, blind, make blind. ¹⁴ νόημα, τος, τό, thought, mind. ¹⁵ ἄπιστος, unbelieving, faithless. ¹⁶ αὐγάζω, see, shine forth. ¹⁷ φωτισμός, οὔ, ὁ, enlightenment, light. ¹⁸ εἰκὼν, ὄνος, ἡ, image, likeness. ¹⁹ σκοτός, ους, τό, darkness. ²⁰ λάμπω, shine. ²¹ γνώσις, εως, ἡ, wisdom, knowledge. ²² θησαυρός, οὔ, ὁ, storehouse, treasure. ²³ ὀστράκινος, made of earth or clay, made of earth. ²⁴ σκεῦος, ους, τό, vessel, goods (plural). ²⁵ ὑπερβολή, ης, ἡ, excess, superiority. ²⁶ θλίβω, press, oppress. ²⁷ στενοχωρέω, press upon, cramp. ²⁸ ἀπορέω, be at a loss, be perplexed.

οὐκ ἐξαπορούμενοι:¹ διωκόμενοι,² ἀλλ' οὐκ ἐγκαταλείπομενοι:³ 9
καταβαλλόμενοι,⁴ ἀλλ' οὐκ ἀπολλύμενοι: πάντοτε⁵ τὴν 10
νέκρωσιν⁶ τοῦ κυρίου Ἰησοῦ ἐν τῷ σώματι περιφέροντες,⁷ ἵνα καὶ
ἡ ζωὴ τοῦ Ἰησοῦ ἐν τῷ σώματι ἡμῶν φανερωθῇ.⁸ Ἀεὶ⁹ γὰρ ἡμεῖς 11
οἱ ζῶντες εἰς θάνατον παραδιδόμεθα διὰ Ἰησοῦν, ἵνα καὶ ἡ ζωὴ
τοῦ Ἰησοῦ φανερωθῇ⁸ ἐν τῇ θνητῇ¹⁰ σαρκὶ ἡμῶν. Ὡστε ὁ μὲν 12
θάνατος ἐν ἡμῖν ἐνεργεῖται,¹¹ ἡ δὲ ζωὴ ἐν ὑμῖν. Ἐχοντες δὲ τὸ 13
αὐτὸ πνεῦμα τῆς πίστεως, κατὰ τὸ γεγραμμένον, Ἐπίστευσα,
διὸ ἐλάλησα, καὶ ἡμεῖς πιστεύομεν, διὸ καὶ λαλοῦμεν: εἰδότες ὅτι 14
ὁ ἐγείρας τὸν κύριον Ἰησοῦν καὶ ἡμᾶς διὰ Ἰησοῦ ἐγερεῖ, καὶ
παραστήσει¹² σὺν ὑμῖν. Τὰ γὰρ πάντα δι' ὑμᾶς, ἵνα ἡ χάρις 15
πλεονάσασα¹³ διὰ τῶν πλειόνων τὴν εὐχαριστίαν¹⁴ περισσεύσῃ¹⁵
εἰς τὴν δόξαν τοῦ θεοῦ.

Διὸ οὐκ ἐκκακοῦμεν,¹⁶ ἀλλ' εἰ καὶ ὁ ἔξω ἡμῶν ἄνθρωπος 16
διαφθείρεται,¹⁷ ἀλλ' ὁ ἔσωθεν¹⁸ ἀνακαινοῦται¹⁹ ἡμέρα καὶ ἡμέρα. 17
Τὸ γὰρ παραντίκα²⁰ ἐλαφρὸν²¹ τῆς θλίψεως²² ἡμῶν καθ'
ὑπερβολὴν²³ εἰς ὑπερβολὴν²³ αἰώνιον βάρος²⁴ δόξης κατεργάζεται

¹ ἐξαπορέομαι, despair, am utterly without resource. ² διώκω, pursue, persecute. ³ ἐγκαταλείπω, leave behind, forsake. ⁴ καταβάλλω, strike down, found. ⁵ πάντοτε, always, at all times. ⁶ νέκρωσις, εως, ἡ, death, putting to death. ⁷ περιφέρω, carry about, carry around. ⁸ φανερώω, reveal, manifest. ⁹ αἰεὶ, always, ever. ¹⁰ θνητός, subject to death, mortal. ¹¹ ἐνεργέω, work, effect. ¹² παρίστημι, be present, stand by. ¹³ πλεονάζω, superabound, make to abound. ¹⁴ εὐχαριστία, ας, ἡ, thanksgiving, thankfulness. ¹⁵ περισσεύω, abound, be rich. ¹⁶ ἐκκακέω, am faint, am weary. ¹⁷ διαφθείρω, destroy utterly, spoil. ¹⁸ ἔσωθεν, from within, within. ¹⁹ ἀνακαινόω, renew, amend. ²⁰ παραντίκα, immediately, for the moment. ²¹ ἐλαφρός, light, easy to bear. ²² θλίψις, εως, ἡ, tribulation, persecution. ²³ ὑπερβολή, ἡς, ἡ, excess, superiority. ²⁴ βάρος, ους, τό, burden, weight. ²⁵ κατεργάζομαι, work out, produce.

ἡμῖν, μὴ σκοπούντων¹ ἡμῶν τὰ βλεπόμενα, ἀλλὰ τὰ μὴ 18

βλεπόμενα: τὰ γὰρ βλεπόμενα πρόσκαιρα:² τὰ δὲ μὴ βλεπόμενα

αἰώνια.

Οἶδαμεν γὰρ ὅτι ἐὰν ἡ ἐπίγειος³ ἡμῶν οἰκία τοῦ σκήνου⁴ 5

καταλυθῇ,⁵ οἰκοδομῇ⁶ ἐκ θεοῦ ἔχομεν, οἰκίαν ἀχειροποίητον,⁷

αἰώνιον ἐν τοῖς οὐρανοῖς. Καὶ γὰρ ἐν τούτῳ στενάζομεν,⁸ τὸ 2

οἰκητήριον⁹ ἡμῶν τὸ ἐξ οὐρανοῦ ἐπενδύσασθαι¹⁰ ἐπιποθοῦντες:¹¹ 3

εἴγε¹² καὶ ἐνδυσάμενοι¹³ οὐ γυμνοὶ¹⁴ εὐρεθισόμεθα. Καὶ γὰρ οἱ 4

ὄντες ἐν τῷ σκήνῳ⁴ στενάζομεν⁸ βαρούμενοι:¹⁵ ἐφ' ᾧ οὐ θέλομεν

ἐκδύσασθαι,¹⁶ ἀλλ' ἐπενδύσασθαι,¹⁰ ἵνα καταποθῇ¹⁷ τὸ θνητὸν¹⁸

ὑπὸ τῆς ζωῆς. Ὁ δὲ κατεργασάμενος¹⁹ ἡμᾶς εἰς αὐτὸ τοῦτο θεός, 5

ὁ καὶ δοὺς ἡμῖν τὸν ἀρραβῶνα²⁰ τοῦ πνεύματος. Θαρροῦντες²¹ 6

οὖν πάντοτε,²² καὶ εἰδότες ὅτι ἐνδημοῦντες²³ ἐν τῷ σώματι

ἐκδημοῦμεν²⁴ ἀπὸ τοῦ κυρίου – διὰ πίστεως γὰρ περιπατοῦμεν, 7

οὐ διὰ εἰδους²⁵ – θαρροῦμεν²¹ δέ, καὶ εὐδοκοῦμεν²⁶ μᾶλλον 8

ἐκδημῆσαι²⁴ ἐκ τοῦ σώματος, καὶ ἐνδημῆσαι²³ πρὸς τὸν κύριον. 9

Διὸ καὶ φιλοτιμούμεθα,²⁷ εἴτε ἐνδημοῦντες,²³ εἴτε ἐκδημοῦντες,²⁴

¹ σκοπέω, look at, contemplate. ² πρόσκαιρος, temporary, passing. ³ ἐπίγειος, of the earth, earthly. ⁴ σκήνος, οὐς, τό, tent, lodging. ⁵ καταλύω, destroy, lodge. ⁶ οἰκοδομή, ἡς, ἡ, building, edification. ⁷ ἀχειροποίητος, not made with hands, not made by hand. ⁸ στενάζω, groan (internally), sigh deeply. ⁹ οἰκητήριον, οὐ, τό, dwelling, habitation. ¹⁰ ἐπενδύομαι, put on over. ¹¹ ἐπιποθέω, long for, strain after. ¹² εἴγε, if indeed, seeing that. ¹³ ἐνδύω, put on, clothe. ¹⁴ γυμνός, naked, wearing only under-garments. ¹⁵ βαρέω, burden, weigh down. ¹⁶ ἐκδύω, take off, put off. ¹⁷ καταπίνω, drink down, swallow. ¹⁸ θνητός, subject to death, mortal. ¹⁹ κατεργάζομαι, work out, produce. ²⁰ ἀρραβῶν, ὄνος, ὁ, earnest, pledge. ²¹ θαρρέω, of good courage, have confidence. ²² πάντοτε, always, at all times. ²³ ἐνδημέω, be at home, am at home. ²⁴ ἐκδημέω, leave, be absent. ²⁵ εἶδος, οὐς, τό, form, sight. ²⁶ εὐδοκέω, think it good, be well pleased with. ²⁷ φιλοτιμέομαι, have as an ambition, aspire to.

εὐάρεστοι¹ αὐτῷ εἶναι. Τοὺς γὰρ πάντας ἡμᾶς φανερωθῆναι² δεῖ 10
 ἔμπροσθεν³ τοῦ βήματος⁴ τοῦ χριστοῦ, ἵνα κομίσηται⁵ ἕκαστος
 τὰ διὰ τοῦ σώματος, πρὸς ᾧ ἔπραξεν,⁶ εἴτε ἀγαθόν, εἴτε κακόν.

Εἰδότες οὖν τὸν φόβον⁷ τοῦ κυρίου ἀνθρώπους πείθομεν, θεῷ δὲ 11
 πεφανερῶμεθα:² ἐλπίζω⁸ δὲ καὶ ἐν ταῖς συνειδήσεσιν⁹ ὑμῶν
 πεφανερῶσθαι.² Οὐ γὰρ πάλιν ἑαυτοὺς συνιστάνομεν¹⁰ ὑμῖν, 12
 ἀλλὰ ἀφορμὴν¹¹ διδόντες ὑμῖν καυχήματος¹² ὑπὲρ ἡμῶν, ἵνα
 ἔχητε πρὸς τοὺς ἐν προσώπῳ καυχωμένους¹³ καὶ οὐ καρδίᾳ. Εἴτε 13
 γὰρ ἐξέστημεν,¹⁴ θεῷ: εἴτε σωφρονοῦμεν,¹⁵ ὑμῖν. Ἡ γὰρ ἀγάπη 14
 τοῦ χριστοῦ συνέχει¹⁶ ἡμᾶς, κρίναντας τοῦτο, ὅτι εἰ εἰς ὑπὲρ
 πάντων ἀπέθανεν, ἄρα¹⁷ οἱ πάντες ἀπέθανον: καὶ ὑπὲρ πάντων 15
 ἀπέθανεν ἵνα οἱ ζῶντες μηκέτι¹⁸ ἑαυτοῖς ζῶσιν, ἀλλὰ τῷ ὑπὲρ
 αὐτῶν ἀποθανόντι καὶ ἐγερθέντι. Ὡστε ἡμεῖς ἀπὸ τοῦ νῦν 16
 οὐδένα οἶδαμεν κατὰ σάρκα: εἰ δὲ καὶ ἐγνώκαμεν κατὰ σάρκα
 χριστόν, ἀλλὰ νῦν οὐκέτι¹⁹ γινώσκομεν. Ὡστε εἴ τις ἐν χριστῷ, 17
 καινῇ²⁰ κτίσις:²¹ τὰ ἀρχαῖα²² παρῆλθεν,²³ ἰδοὺ, γέγονεν καινὰ²⁰ τὰ
 πάντα. Τὰ δὲ πάντα ἐκ τοῦ θεοῦ, τοῦ καταλλάξαντος²⁴ ἡμᾶς 18
 ἑαυτῷ διὰ Ἰησοῦ χριστοῦ, καὶ δόντος ἡμῖν τὴν διακονίαν²⁵ τῆς

¹ εὐάρεστος, well-pleasing, acceptable. ² φανερώω, reveal, manifest. ³ ἔμπροσθεν, in front of, before (gen). ⁴ βῆμα, τος, τό, judgment seat. ⁵ κομίζω, receive, bring. ⁶ πράσσω, do, perform. ⁷ φόβος, ου, ό, fear, terror. ⁸ ἐλπίζω, hope, hope for. ⁹ συνείδησις, εως, ή, conscience. ¹⁰ συνιστήμι, commend (transitive), stand with. ¹¹ ἀφορμή, ής, ή, occasion, opportunity. ¹² καύχημα, τος, τό, boasting, ground of boasting. ¹³ καυχάομαι, boast, glory. ¹⁴ ἐξίστημι, amaze, be amazed. ¹⁵ σωφρονέω, be of sound mind, judgment. ¹⁶ συνέχω, hold fast, oppress. ¹⁷ ἄρα, so, then. ¹⁸ μηκέτι, no longer. ¹⁹ οὐκέτι, no longer, no more. ²⁰ καινός, new, fresh. ²¹ κτίσις, εως, ή, creation, creature. ²² ἀρχαῖος, old, ancient. ²³ παρέρχομαι, pass by, go by. ²⁴ καταλλάσσω, reconcile. ²⁵ διακονία, ας, ή, waiting at table, service.

καταλλαγῆς¹ ὥς ὅτι θεὸς ἦν ἐν χριστῷ κόσμον καταλλάσσω² 19
 ἑαυτῷ, μὴ λογιζόμενος³ αὐτοῖς τὰ παραπτώματα⁴ αὐτῶν, καὶ
 θέμενος ἐν ἡμῖν τὸν λόγον τῆς καταλλαγῆς.¹

Ὑπὲρ χριστοῦ οὖν πρεσβεύομεν,⁵ ὥς τοῦ θεοῦ παρακαλοῦντος δι' 20
 ἡμῶν: δεόμεθα⁶ ὑπὲρ χριστοῦ, καταλλάγητε² τῷ θεῷ. Τὸν γὰρ 21
 μὴ γνόντα ἁμαρτίαν, ὑπὲρ ἡμῶν ἁμαρτίαν ἐποίησεν, ἵνα ἡμεῖς
 γενώμεθα δικαιοσύνη θεοῦ ἐν αὐτῷ.

Συνεργοῦντες⁷ δὲ καὶ παρακαλοῦμεν μὴ εἰς κενὸν⁸ τὴν χάριν τοῦ 6
 θεοῦ δέξασθαι ὑμᾶς – λέγει γάρ, Καιρῷ δεκτῷ⁹ ἐπήκουσά¹⁰ σου, 2
 καὶ ἐν ἡμέρᾳ σωτηρίας¹¹ ἐβοήθησά¹² σοι: ἰδοὺ, νῦν καιρὸς
 εὐπρόσδεκτος,¹³ ἰδοὺ, νῦν ἡμέρα σωτηρίας¹¹ – μηδεμίαν ἐν 3
 μηδενὶ διδόντες προσκοπήν,¹⁴ ἵνα μὴ μωμηθῇ¹⁵ ἡ διακονία: ¹⁶ἀλλ' 4
 ἐν παντὶ συνιστῶντες¹⁷ ἑαυτοὺς ὡς θεοῦ διάκονοι,¹⁸ ἐν ὑπομονῇ¹⁹
 πολλῇ, ἐν θλίψεσιν,²⁰ ἐν ἀνάγκαις,²¹ ἐν στενοχωρίαις,²² ἐν 5
 πληγαῖς,²³ ἐν φυλακαῖς,²⁴ ἐν ἀκαταστασίαις,²⁵ ἐν κόποις,²⁶ ἐν
 ἀγρυπνίαις,²⁷ ἐν νηστείαις,²⁸ ἐν ἀγνότητι,²⁹ ἐν γνώσει,³⁰ ἐν 6

¹ καταλλαγῆ, ἥς, ἡ, reconciliation. ² καταλλάσσω, reconcile. ³ λογίζομαι, calculate, consider. ⁴ παράπτωμα, τος, τό, trespass, falling away. ⁵ πρεσβεύω, be an ambassador, am aged. ⁶ δεόμαι, ask, request. ⁷ συνεργέω, work together. ⁸ κενός, empty, vain. ⁹ δεκτός, acceptable, welcome. ¹⁰ ἐπακούω, hear, listen to. ¹¹ σωτηρία, ας, ἡ, salvation, deliverance. ¹² βοηθέω, come to the aid of. ¹³ εὐπρόσδεκτος, acceptable, well-received. ¹⁴ προσκοπή, ἥς, ἡ, cause for offense. ¹⁵ μωμάομαι, find fault with, criticize. ¹⁶ διακονία, ας, ἡ, waiting at table, service. ¹⁷ συνίστημι, commend (transitive), stand with. ¹⁸ διάκονος, ου, ὁ, minister, deacon. ¹⁹ ὑπομονή, ἥς, ἡ, endurance, perseverance. ²⁰ θλίψις, εως, ἡ, tribulation, persecution. ²¹ ἀνάγκη, ἥς, ἡ, necessity, distress. ²² στενοχωρία, ας, ἡ, difficulty, distress. ²³ πληγῇ, ἥς, ἡ, blow, wound. ²⁴ φυλακή, ἥς, ἡ, guard, prison. ²⁵ ἀκαταστασία, ας, ἡ, disturbance, disorder. ²⁶ κόπος, ου, ὁ, labor, trouble. ²⁷ ἀγρυπνία, ας, ἡ, sleeplessness, watching. ²⁸ νηστεία, ας, ἡ, fasting, fast. ²⁹ ἀγνότης, ητος, ἡ, purity, chastity. ³⁰ γνώσις, εως, ἡ, wisdom, knowledge.

μακροθυμία,¹ ἐν χρηστότητι,² ἐν πνεύματι ἀγίῳ, ἐν ἀγάπῃ
 ἀνυποκρίτῳ,³ ἐν λόγῳ ἀληθείας, ἐν δυνάμει θεοῦ, διὰ τῶν ὄπλων⁴ ⁷
 τῆς δικαιοσύνης τῶν δεξιῶν καὶ ἀριστερῶν,⁵ διὰ δόξης καὶ ⁸
 ἀτιμίας,⁶ διὰ δυσφημίας⁷ καὶ εὐφημίας:⁸ ὡς πλάνοι⁹ καὶ ἀληθεῖς:¹⁰
 ὡς ἀγνοοῦμενοι,¹¹ καὶ ἐπιγινωσκόμενοι:¹² ὡς ἀποθνήσκοντες, καὶ ⁹
 ἰδοῦ, ζῶμεν: ὡς παιδευόμενοι,¹³ καὶ μὴ θανατούμενοι:¹⁴ ὡς ¹⁰
 λυπούμενοι,¹⁵ ἀεὶ¹⁶ δὲ χαίροντες: ὡς πτωχοί,¹⁷ πολλοὺς δὲ
 πλουτίζοντες:¹⁸ ὡς μηδὲν ἔχοντες, καὶ πάντα κατέχοντες.¹⁹

Τὸ στόμα ἡμῶν ἀνέωγεν πρὸς ὑμᾶς, Κορίνθιοι,²⁰ ἡ καρδιά ἡμῶν ¹¹
 πεπλάτνται.²¹ Οὐ στενοχωρεῖσθε²² ἐν ἡμῖν, στενοχωρεῖσθε²² δὲ ¹²
 ἐν τοῖς σπλάγχνοις²³ ὑμῶν. Τὴν δὲ αὐτὴν ἀντιμισθίαν²⁴ – ὡς ¹³
 τέκνοις λέγω – πλατύνθητε²¹ καὶ ὑμεῖς.

Μὴ γίνεσθε ἑτεροζυγοῦντες²⁵ ἀπίστοις:²⁶ τίς γὰρ μετοχή²⁷ ¹⁴
 δικαιοσύνης καὶ ἀνομίας;²⁸ Τίς δὲ κοινωνία²⁹ φωτὶ πρὸς σκότος;³⁰ ¹⁵
 Τίς δὲ συμφώνησις³¹ χριστῷ πρὸς Βελίαρ;³² Ἡ τίς μερίς³³ πιστῷ
 μετὰ ἀπίστου;²⁶ Τίς δὲ συγκατάθεσις³⁴ ναῶ³⁵ θεοῦ μετὰ εἰδώλων³⁶ ¹⁶

¹ μακροθυμία, ας, ἡ, long-suffering, patience. ² χρηστότης, ητος, ἡ, goodness, kindness. ³ ἀνυπόκριτος, sincere, without hypocrisy. ⁴ ὄπλον, ου, τό, tool, implement. ⁵ ἀριστερός, left, on the left. ⁶ ἀτιμία, ας, ἡ, dishonor, disgrace. ⁷ δυσφημία, ας, ἡ, defamation, slander. ⁸ εὐφημία, ας, ἡ, good report, commendation. ⁹ πλάνος, deceiver, misleading. ¹⁰ ἀληθής, true, unconcealed. ¹¹ ἀγνοέω, not know, be unaware. ¹² ἐπιγινώσκω, recognise, come to know. ¹³ παιδεύω, teach, educate. ¹⁴ θανατόω, put to death, subdue. ¹⁵ λυπέω, grieve, pain. ¹⁶ ἀεὶ, always, ever. ¹⁷ πτωχός, poor, poor man (as a noun). ¹⁸ πλουτίζω, enrich, make wealthy. ¹⁹ κατέχω, hold back, hold fast. ²⁰ Κορίνθιος, ου, ὁ, Corinthian. ²¹ πλατύνω, broaden, enlarge. ²² στενοχωρέω, press upon, cramp. ²³ σπλάγχνα, ων, τά, bowels, compassion. ²⁴ ἀντιμισθία, ας, ἡ, reward, recompense. ²⁵ ἑτεροζυγέω, be unevenly yoked, be mismated. ²⁶ ἀπιστος, unbelieving, faithless. ²⁷ μετοχή, ἡς, ἡ, sharing, partnership. ²⁸ ἀνομία, ας, ἡ, lawlessness, iniquity. ²⁹ κοινωνία, ας, ἡ, fellowship, contribution. ³⁰ σκότος, ους, τό, darkness. ³¹ συμφώνησις, εως, ἡ, agreement, harmony. ³² Βελιάρ, ὁ, Beliar. ³³ μερίς, ἰδος, ἡ, part, portion. ³⁴ συγκατάθεσις, εως, ἡ, agreement, union. ³⁵ ναός, οῦ, ὁ, temple, shrine. ³⁶ εἶδωλον, ου, τό, image, idol.

ἰ ; Ὑμεῖς γὰρ ναὸς¹ θεοῦ ἐστε ζῶντος, καθὼς εἶπεν ὁ θεὸς ὅτι
 Ἐνοικήσω² ἐν αὐτοῖς, καὶ ἐμπεριπατήσω³ καὶ ἔσομαι αὐτῶν θεός,
 καὶ αὐτοὶ ἔσονται μοι λαός. Διό, Ἐξέλθετε ἐκ μέσου αὐτῶν καὶ 17
 ἀφορίσθητε,⁴ λέγει κύριος, καὶ ἀκαθάρτου⁵ μὴ ἅπτεσθε⁶· καὶ γὰρ
 εἰσδέξομαι⁷ ὑμᾶς, καὶ ἔσομαι ὑμῖν εἰς πατέρα, καὶ ὑμεῖς ἔσεσθέ 18
 μοι εἰς υἱοὺς καὶ θυγατέρας,⁸ λέγει κύριος παντοκράτωρ.⁹

Ταύτας οὖν ἔχοντες τὰς ἐπαγγελίας, ἀγαπητοί, καθαρίσωμεν¹⁰ 7
 ἑαυτοὺς ἀπὸ παντὸς μολυσμοῦ¹¹ σαρκὸς καὶ πνεύματος,
 ἐπιτελοῦντες¹² ἁγιωσύνην¹³ ἐν φόβῳ¹⁴ θεοῦ.

Χωρήσατε¹⁵ ἡμᾶς: οὐδένα ἡδίκησαμεν,¹⁶ οὐδένα ἐφθείραμεν,¹⁷ 2
 οὐδένα ἐπλεονεκτήσαμεν.¹⁸ Οὐ πρὸς κατάκρισιν¹⁹ λέγω: 3
 προεῖρηκα²⁰ γάρ, ὅτι ἐν ταῖς καρδίαις ἡμῶν ἐστὶ εἰς τὸ
 συναποθανεῖν²¹ καὶ συζῆν.²² Πολλή μοι παρρησία²³ πρὸς ὑμᾶς, 4
 πολλή μοι καύχησις²⁴ ὑπὲρ ὑμῶν: πεπλήρωμαι τῇ παρακλήσει,²⁵
 ὑπερπερισσεύομαι²⁶ τῇ χαρᾷ ἐπὶ πάσῃ τῇ θλίψει²⁷ ἡμῶν.

¹ ναός, οὐ, ὁ, temple, shrine. ² ἐνοικέω, dwell in, am settled in. ³ ἐμπεριπατέω, walk about, walk among. ⁴ ἀφορίζω, separate, set apart. ⁵ ἀκάθαρτος, unclean, impure. ⁶ ἅπτομαι, touch or handle. ⁷ εἰσδέχομαι, receive, welcome. ⁸ θυγάτηρ, τρως, ἡ, daughter. ⁹ παντοκράτωρ, ὁ, ruler of all, Almighty. ¹⁰ καθαρίζω, cleanse, make clean. ¹¹ μολυσμός, οὐ, ὁ, defilement, staining. ¹² ἐπιτελέω, complete, perform. ¹³ ἁγιωσύνη, ἡς, ἡ, holiness, holy or sanctified state. ¹⁴ φόβος, ου, ὁ, fear, terror. ¹⁵ χωρέω, make room for, hold. ¹⁶ ἀδικέω, do wrong, harm. ¹⁷ φθείρω, destroy, corrupt. ¹⁸ πλεονεκτέω, take advantage, take advantage of. ¹⁹ κατάκρισις, εως, ἡ, condemnation, act of condemnation. ²⁰ προλέγω, say beforehand, forewarn. ²¹ συναποθνήσκω, die with, die together with. ²² συζάω, live with, live together with. ²³ παρρησία, ας, ἡ, boldness, confidence. ²⁴ καύχησις, εως, ἡ, boasting, act of boasting. ²⁵ παράκλησις, εως, ἡ, exhortation, consolation. ²⁶ ὑπερπερισσεύω, abound much more, abound exceedingly. ²⁷ θλίψις, εως, ἡ, tribulation, persecution.

Καὶ γὰρ ἐλθόντων ἡμῶν εἰς Μακεδονίαν¹ οὐδεμίαν ἔσχηκεν ἄνεσιν² ⁵
 ἡ σὰρξ ἡμῶν, ἀλλ' ἐν παντὶ θλιβόμενοι·³ ἔξωθεν⁴ μάχαι,⁵ ἔσωθεν
 φόβοι.⁷ Ἀλλ' ὁ παρακαλῶν τοὺς ταπεινοὺς⁸ παρεκάλεσεν ἡμᾶς, ⁶
 ὁ θεός, ἐν τῇ παρουσίᾳ⁹ Τίτου·¹⁰ οὐ μόνον δὲ ἐν τῇ παρουσίᾳ⁹ ⁷
 αὐτοῦ, ἀλλὰ καὶ ἐν τῇ παρακλήσει¹¹ ἣ παρεκλήθη ἐφ' ὑμῖν,
 ἀναγγέλλων¹² ἡμῖν τὴν ὑμῶν ἐπιπόθησιν,¹³ τὸν ὑμῶν ὀδυρμόν,¹⁴
 τὸν ὑμῶν ζῆλον¹⁵ ὑπὲρ ἐμοῦ, ὥστε με μᾶλλον χαρῆναι. Ὅτι εἰ ⁸
 καὶ ἐλύπησα¹⁶ ὑμᾶς ἐν τῇ ἐπιστολῇ,¹⁷ οὐ μεταμέλομαι,¹⁸ εἰ καὶ
 μετεμελόμην·¹⁸ βλέπω γὰρ ὅτι ἡ ἐπιστολὴ¹⁷ ἐκείνη, εἰ καὶ πρὸς
 ὦραν, ἐλύπησεν¹⁶ ὑμᾶς. Νῦν χαίρω, οὐχ ὅτι ἐλυπήθητε,¹⁶ ἀλλ' ⁹
 ὅτι ἐλυπήθητε¹⁶ εἰς μετάνοιαν·¹⁹ ἐλυπήθητε¹⁶ γὰρ κατὰ θεόν, ἵνα
 ἐν μηδενὶ ζημιωθῆτε²⁰ ἐξ ἡμῶν. Ἡ γὰρ κατὰ θεὸν λύπη²¹ ¹⁰
 μετάνοιαν¹⁹ εἰς σωτηρίαν²² ἀμεταμέλητον²³ κατεργάζεται·²⁴ ἡ δὲ
 τοῦ κόσμου λύπη²¹ θάνατον κατεργάζεται.²⁴ Ἴδου γάρ, αὐτὸ ¹¹
 τοῦτο, τὸ κατὰ θεὸν λυπηθῆναι¹⁶ ὑμᾶς, πόσῃν²⁵ κατειργάσατο²⁴
 ὑμῖν σπουδὴν,²⁶ ἀλλὰ ἀπολογίαν,²⁷ ἀλλὰ ἀγανάκτησιν,²⁸ ἀλλὰ
 φόβον,⁷ ἀλλὰ ἐπιπόθησιν,¹³ ἀλλὰ ζῆλον,¹⁵ ἀλλὰ ἐκδίκησιν.²⁹ Ἐν
 παντὶ συνεστήσατε³⁰ ἑαυτοὺς ἀγνοὺς³¹ εἶναι ἐν τῷ πράγματι.³² ¹²

¹ Μακεδονία, ας, ἡ, Macedonia. ² ἀνεσις, εως, ἡ, loosening, relaxation. ³ θλίβω, press, oppress. ⁴ ἔξωθεν, from without, outside (gen). ⁵ μάχη, ης, ἡ, fight, conflict. ⁶ ἔσωθεν, from within, within. ⁷ φόβος, ου, ὁ, fear, terror. ⁸ ταπεινός, humble, downcast. ⁹ παρουσία, ας, ἡ, presence, coming. ¹⁰ Τίτος, ου, ὁ, Titus. ¹¹ παράκλησις, εως, ἡ, exhortation, consolation. ¹² ἀναγγέλλω, announce, report. ¹³ ἐπιπόθησις, εως, ἡ, longing, eager longing. ¹⁴ ὀδυρμός, ου, ὁ, lamentation, mourning. ¹⁵ ζῆλος, ου, ὁ, zeal, jealousy. ¹⁶ λυπέω, grieve, pain. ¹⁷ ἐπιστολή, ης, ἡ, letter, dispatch. ¹⁸ μεταμέλομαι, regret, repent. ¹⁹ μετάνοια, ας, ἡ, repentance, change of mind. ²⁰ ζημιόω, suffer loss, inflict loss upon. ²¹ λύπη, ης, ἡ, pain, grief. ²² σωτηρία, ας, ἡ, salvation, deliverance. ²³ ἀμεταμέλητος, without regret, not to be repented of. ²⁴ κατεργάζομαι, work out, produce. ²⁵ πόσος, how many? how great? ²⁶ σπουδή, ης, ἡ, haste, diligence. ²⁷ ἀπολογία, ας, ἡ, speech in defense, verbal defense. ²⁸ ἀγανάκτησις, εως, ἡ, indignation. ²⁹ ἐκδίκησις, εως, ἡ, vengeance, vindication. ³⁰ συνίστημι, commend (transitive), stand with. ³¹ ἄγνός, pure, holy. ³² πᾶγμα, τος, τό, deed, matter.

Ἄρα¹ εἰ καὶ ἔγραψα ὑμῖν, οὐχ εἵνεκεν² τοῦ ἀδικήσαντος,³ οὐδὲ
 εἵνεκεν² τοῦ ἀδικηθέντος,³ ἀλλ' εἵνεκεν² τοῦ φανερωθῆναι⁴ τὴν
 σπουδὴν⁵ ὑμῶν τὴν ὑπὲρ ἡμῶν πρὸς ὑμᾶς ἐνώπιον τοῦ θεοῦ. Διὰ 13
 τοῦτο παρακεκλήμεθα.

Ἐπὶ δὲ τῇ παρακλήσει⁶ ὑμῶν περισσοτέρως⁷ μᾶλλον ἐχάρημεν ἐπὶ
 τῇ χαρᾷ Τίτου,⁸ ὅτι ἀναπέπαυται⁹ τὸ πνεῦμα αὐτοῦ ἀπὸ πάντων
 ὑμῶν. Ὅτι εἴ τι αὐτῷ ὑπὲρ ὑμῶν κεκαύχημαι,¹⁰ οὐ κατησχύνθη: 14
 ἀλλ' ὡς πάντα ἐν ἀληθείᾳ ἐλάλήσαμεν ὑμῖν, οὕτως καὶ ἡ
 καύχησις¹² ἡμῶν ἢ ἐπὶ Τίτου⁸ ἀλήθεια ἐγενήθη. Καὶ τὰ 15
 σπλάγχνα¹³ αὐτοῦ περισσοτέρως⁷ εἰς ὑμᾶς ἐστίν,
 ἀναμιμνησκομένου¹⁴ τὴν πάντων ὑμῶν ὑπακοήν,¹⁵ ὡς μετὰ
 φόβου¹⁶ καὶ τρόμου¹⁷ ἐδέξασθε αὐτόν. Χαίρω ὅτι ἐν παντὶ θαρρῶ 16
 ἐν ὑμῖν.

Γνωρίζομεν¹⁹ δὲ ὑμῖν, ἀδελφοί, τὴν χάριν τοῦ θεοῦ τὴν δεδομένην 8
 ἐν ταῖς ἐκκλησίαις τῆς Μακεδονίας: ²⁰ ὅτι ἐν πολλῇ δοκιμῇ²¹ 2
 θλίψεως²² ἡ περισσεΐα²³ τῆς χαρᾶς αὐτῶν καὶ ἡ κατὰ βάθους²⁴
 πτωχεΐα²⁵ αὐτῶν ἐπερίσσευσεν²⁶ εἰς τὸν πλοῦτον²⁷ τῆς ἀπλότητος

¹ ἄρα, so, then. ² ἐνεκεν, for the sake of, on account of. ³ ἀδικέω, do wrong, harm. ⁴ φανερόω, reveal, manifest. ⁵ σπουδή, ἥς, ἡ, haste, diligence. ⁶ παρακλήσις, εως, ἡ, exhortation, consolation. ⁷ περισσῶς, abundantly, exceedingly. ⁸ Τίτος, ου, ὁ, Titus. ⁹ ἀναπαύω, refresh, take rest. ¹⁰ καυχάομαι, boast, glory. ¹¹ καταισχύνω, put to shame, shame. ¹² καύχησις, εως, ἡ, boasting, act of boasting. ¹³ σπλάγχνα, ων, τά, bowels, compassion. ¹⁴ ἀναμιμνήσκω, remind, remember. ¹⁵ ὑπακοή, ἥς, ἡ, obedience. ¹⁶ φόβος, ου, ὁ, fear, terror. ¹⁷ τρόμος, ου, ὁ, trembling, quaking. ¹⁸ θαρρέω, of good courage, have confidence. ¹⁹ γνωρίζω, make known, declare. ²⁰ Μακεδονία, ας, ἡ, Macedonia. ²¹ δοκιμή, ἥς, ἡ, proof, approval. ²² θλίψις, εως, ἡ, tribulation, persecution. ²³ περισσεΐα, ας, ἡ, superfluity, surplus. ²⁴ βάθος, ους, τό, depth, deep. ²⁵ πτωχεΐα, ας, ἡ, poverty, beggary. ²⁶ περισσεύω, abound, be rich. ²⁷ πλοῦτος, ου, ὁ, wealth, riches. ²⁸ ἀπλότης, ητος, ἡ, singleness, hence simplicity.

αὐτῶν. Ὅτι κατὰ δύναμιν, μαρτυρῶ, καὶ ὑπὲρ δύναμιν 3
αὐθαίρετοι,¹ μετὰ πολλῆς παρακλήσεως² δεόμενοι³ ἡμῶν, τὴν 4
χάριν καὶ τὴν κοινωνίαν⁴ τῆς διακονίας⁵ τῆς εἰς τοὺς ἁγίους: καὶ 5
οὐ καθὼς ἡλπίσαμεν,⁶ ἀλλ' ἑαυτοὺς ἔδωκαν πρῶτον τῷ κυρίῳ,
καὶ ἡμῖν διὰ θελήματος θεοῦ εἰς τὸ παρακαλέσαι ἡμᾶς Τίτον,⁷ 6
ἵνα καθὼς προενήρξατο,⁸ οὕτως καὶ ἐπιτελέσῃ⁹ εἰς ὑμᾶς καὶ τὴν
χάριν ταύτην. Ἀλλ' ὥσπερ¹⁰ ἐν παντὶ περισσεύετε,¹¹ πίστει, καὶ 7
λόγῳ, καὶ γνώσει,¹² καὶ πάσῃ σπουδῇ,¹³ καὶ τῇ ἐξ ὑμῶν ἐν ἡμῖν
ἀγάπῃ, ἵνα καὶ ἐν ταύτῃ τῇ χάριτι περισσεύητε.¹¹ Οὐ κατ' 8
ἐπιταγὴν¹⁴ λέγω, ἀλλὰ διὰ τῆς ἐτέρων σπουδῆς¹³ καὶ τοῦ τῆς
ὑμετέρας¹⁵ ἀγάπης γνήσιον¹⁶ δοκιμάζων.¹⁷ Γινώσκετε γὰρ τὴν 9
χάριν τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ χριστοῦ, ὅτι δι' ὑμᾶς ἐπτώχευσεν,¹⁸
πλούσιος¹⁹ ὢν, ἵνα ὑμεῖς τῇ ἐκείνου πτωχείᾳ²⁰ πλουτήσητε.²¹ Καὶ 10
γνώμην²² ἐν τούτῳ δίδωμι: τοῦτο γὰρ ὑμῖν συμφέρει,²³ οἵτινες οὐ
μόνον τὸ ποιῆσαι ἀλλὰ καὶ τὸ θέλειν προενήρξασθε⁸ ἀπὸ πέρυσι.
Νυνὶ²⁵ δὲ καὶ τὸ ποιῆσαι ἐπιτελέσατε,⁹ ὅπως, καθάπερ²⁶ ἡ 11
προθυμία²⁷ τοῦ θέλειν, οὕτως²⁸ καὶ τὸ ἐπιτελέσαι⁹ ἐκ τοῦ ἔχειν. Εἰ 12
γὰρ ἡ προθυμία²⁷ πρόκειται,²⁹ καθὼς³⁰ ἐὰν ἔχη τις, εὐπρόσδεκτος,³¹

¹ αὐθαίρετος, of one's own accord. ² παρακλήσις, εως, ἡ, exhortation, consolation. ³ δεόμεαι, ask, request. ⁴ κοινωνία, ας, ἡ, fellowship, contribution. ⁵ διακονία, ας, ἡ, waiting at table, service. ⁶ ἐλπίζω, hope, hope for. ⁷ Τίτος, ου, ὁ, Titus. ⁸ προενάρχομαι, begin (beforehand), begin before. ⁹ ἐπιτελέω, complete, perform. ¹⁰ ὥσπερ, just as, even as. ¹¹ περισσεύω, abound, be rich. ¹² γνώσις, εως, ἡ, wisdom, knowledge. ¹³ σπουδή, ἡς, ἡ, haste, diligence. ¹⁴ ἐπιταγή, ἡς, ἡ, command, commandment. ¹⁵ ὑμέτερος, your. ¹⁶ γνήσιος, genuine, true. ¹⁷ δοκιμάζω, prove, approve. ¹⁸ πτωχεύω, be (extremely) poor, destitute. ¹⁹ πλούσιος, rich. ²⁰ πτωχεία, ας, ἡ, poverty, beggary. ²¹ πλουτέω, be rich, become rich. ²² γνώμη, ἡς, ἡ, purpose, opinion. ²³ συμφέρω, bring together, it is profitable. ²⁴ πέρυσι, last year. ²⁵ νυνί, now, already. ²⁶ καθάπερ, even as, just as. ²⁷ προθυμία, ας, ἡ, eagerness, readiness. ²⁸ οὕτως, thus, so. ²⁹ πρόκειται, be set before, be exhibited. ³⁰ καθὼς, in so far as, as. ³¹ εὐπρόσδεκτος, acceptable, well-received.

οὐ καθό¹ οὐκ ἔχει. Οὐ γὰρ ἵνα ἄλλοις ἄνεσις,² ὑμῖν δὲ θλίψις·³ 13
 ἀλλ' ἐξ ἰσότητος,⁴ ἐν τῷ νῦν καιρῷ τὸ ὑμῶν περίσσευμα⁵ εἰς τὸ
 ἐκείνων ὑστέρημα,⁶ ἵνα καὶ τὸ ἐκείνων περίσσευμα⁵ γένηται εἰς 14
 τὸ ὑμῶν ὑστέρημα·⁶ ὅπως γένηται ἰσότης,⁴ καθὼς γέγραπται, Ὁ 15
 τὸ πολὺ, οὐκ ἐπλεόνασεν·⁷ καὶ ὁ τὸ ὀλίγον,⁸ οὐκ ἡλαττόνησεν.⁹

Χάρις δὲ τῷ θεῷ τῷ διδόντι τὴν αὐτὴν σπουδὴν¹⁰ ὑπὲρ ὑμῶν ἐν τῇ 16
 καρδίᾳ Τίτου.¹¹ Ὅτι τὴν μὲν παράκλησιν¹² ἐδέξατο, 17
 σπουδαιότερος¹³ δὲ ὑπάρχων, αὐθαίρετος¹⁴ ἐξῆλθεν πρὸς ὑμᾶς. 18
 Συνεπέμψαμεν¹⁵ δὲ μετ' αὐτοῦ τὸν ἀδελφόν, οὗ ὁ ἔπαινος¹⁶ ἐν τῷ
 εὐαγγελίῳ διὰ πασῶν τῶν ἐκκλησιῶν· οὐ μόνον δέ, ἀλλὰ καὶ 19
 χειροτονθεὶς¹⁷ ὑπὸ τῶν ἐκκλησιῶν συνέκδημος¹⁸ ἡμῶν σὺν τῇ
 χάριτι ταύτῃ τῇ διακονουμένῃ¹⁹ ὑφ' ἡμῶν πρὸς τὴν αὐτοῦ τοῦ
 κυρίου δόξαν καὶ προθυμίαν²⁰ ἡμῶν· στελλόμενοι²¹ τοῦτο, μή τις 20
 ἡμᾶς μωμήσῃται²² ἐν τῇ ἀδρότῃ²³ ταύτῃ τῇ διακονουμένῃ¹⁹ ὑφ'
 ἡμῶν· προνοούμενοι²⁴ καλὰ οὐ μόνον ἐνώπιον κυρίου ἀλλὰ καὶ 21
 ἐνώπιον ἀνθρώπων. Συνεπέμψαμεν¹⁵ δὲ αὐτοῖς τὸν ἀδελφόν 22
 ἡμῶν, ὃν ἐδοκιμάσαμεν²⁵ ἐν πολλοῖς πολλάκις²⁶ σπουδαῖον¹³

¹ καθό, in so far as, as. ² ἄνεσις, εως, ἡ, loosening, relaxation. ³ θλίψις, εως, ἡ, tribulation, persecution. ⁴ ἰσότης, ητος, ἡ, equality, fairness. ⁵ περίσσευμα, τος, τό, superfluity, abundance. ⁶ ὑστέρημα, τος, τό, that which is lacking, need. ⁷ πλεονάζω, superabound, make to abound. ⁸ ὀλίγος, little, few. ⁹ ἡλαττόνέω, have less, have too little. ¹⁰ σπουδῇ, ἡς, ἡ, haste, diligence. ¹¹ Τίτος, ου, ὁ, Titus. ¹² παράκλησις, εως, ἡ, exhortation, consolation. ¹³ σπουδαῖος, diligent, earnest. ¹⁴ αὐθαίρετος, of one's own accord. ¹⁵ συμπεμπω, send with, send along with. ¹⁶ ἔπαινος, ου, ὁ, praise, commendation. ¹⁷ χειροτονέω, choose, appoint. ¹⁸ συνέκδημος, ου, ὁ, traveling companion, fellow traveler. ¹⁹ διακονέω, serve, minister. ²⁰ προθυμία, ας, ἡ, eagerness, readiness. ²¹ στέλλω, arrange, take care. ²² μωμάομαι, find fault with, criticize. ²³ ἀδρότης, ητος, ἡ, abundance, lavishness. ²⁴ προνοέω, provide for, have regard for. ²⁵ δοκιμάζω, prove, approve. ²⁶ πολλάκις, often, many times.

ὄντα, νυνὶ¹ δὲ πολὺ σπουδαιότερον,² πεποιθήσει³ πολλῇ τῇ εἰς
 ὑμᾶς. Εἴτε ὑπὲρ Τίτου,⁴ κοινωνὸς⁵ ἐμὸς καὶ εἰς ὑμᾶς συνεργός·⁶ 23
 εἴτε ἀδελφοὶ ἡμῶν, ἀπόστολοι ἐκκλησιῶν, δόξα χριστοῦ. Τὴν 24
 οὖν ἐνδειξίν⁷ τῆς ἀγάπης ὑμῶν, καὶ ἡμῶν καυχήσεως⁸ ὑπὲρ ὑμῶν,
 εἰς αὐτοὺς ἐνδείξασθε⁹ εἰς πρόσωπον τῶν ἐκκλησιῶν.

Περὶ μὲν γὰρ τῆς διακονίας¹⁰ τῆς εἰς τοὺς ἁγίους περισσόν¹¹ μοί 9
 ἐστὶν τὸ γράφειν ὑμῖν· οἶδα γὰρ τὴν προθυμίαν¹² ὑμῶν, ἣν ὑπὲρ 2
 ὑμῶν καυχῶμαι¹³ Μακεδόσιν,¹⁴ ὅτι Ἀχαῖα¹⁵ παρεσκευάσται¹⁶ ἀπὸ
 πέρυσι·¹⁷ καὶ ὁ ἐξ ὑμῶν ζῆλος¹⁸ ἠρέθισεν¹⁹ τοὺς πλείονας. 3
 Ἐπεμψα δὲ τοὺς ἀδελφούς, ἵνα μὴ τὸ καύχημα²⁰ ἡμῶν τὸ ὑπὲρ
 ὑμῶν κενωθῇ²¹ ἐν τῷ μέρει²² τούτῳ· ἵνα, καθὼς ἔλεγον,
 παρεσκευασμένοι¹⁶ ᾗτε· μήπως,²³ ἐὰν ἔλθωσιν σὺν ἐμοὶ 4
 Μακεδόνες¹⁴ καὶ εὕρωσιν ὑμᾶς ἀπαρασκευάστους,²⁴
 κατασχυνθῶμεν²⁵ ἡμεῖς – ἵνα μὴ λέγωμεν ὑμεῖς – ἐν τῇ
 ὑποστάσει²⁶ ταύτῃ τῆς καυχήσεως.⁸ Ἀναγκαῖον²⁷ οὖν ἡγησάμην²⁸ 5
 παρακαλέσαι τοὺς ἀδελφούς, ἵνα προέλθωσιν²⁹ εἰς ὑμᾶς, καὶ
 προκαταρτίσωσιν³⁰ τὴν προκατηγγελμένην³¹ εὐλογίαν³² ὑμῶν,

¹ νυνί, now, already. ² σπουδαῖος, diligent, earnest. ³ πεποιθήσις, εὖ, ἡ, confidence, trust. ⁴ Τίτος, οὐ, ὁ, Titus. ⁵ κοινωνός, οὐ, ὁ, partner, sharer. ⁶ συνεργός, οὐ, ὁ, fellow worker. ⁷ ἐνδειξις, εὖ, ἡ, proof, sign. ⁸ καύχῃς, εὖ, ἡ, boasting, act of boasting. ⁹ ἐνδείκνυμι, show forth, show. ¹⁰ διακονία, ας, ἡ, waiting at table, service. ¹¹ περισσός, excessive, abundant. ¹² προθυμία, ας, ἡ, eagerness, readiness. ¹³ καυχῶμαι, boast, glory. ¹⁴ Μακεδόν, ὄνος, ὁ, Macedonian. ¹⁵ Ἀχαῖα, ας, ἡ, Achaia. ¹⁶ ἀπαρασκευάζω, prepare, make ready. ¹⁷ πέρυσι, last year. ¹⁸ ζῆλος, οὐ, ὁ, zeal, jealousy. ¹⁹ ἐρεθίζω, arouse, provoke. ²⁰ καύχημα, τος, τό, boasting, ground of boasting. ²¹ κενόω, empty, make void. ²² μέρος, ους, τό, part, portion. ²³ μήπως, lest in any way, lest perhaps. ²⁴ ἀπαρασκευάστος, not ready, unprepared. ²⁵ κατασχύνω, put to shame, shame. ²⁶ ὑπόστασις, εὖ, ἡ, substance, confidence. ²⁷ ἀναγκαῖος, necessary, essential. ²⁸ ἡγέομαι, lead, be chief. ²⁹ προέρχομαι, go in front, precede. ³⁰ προκαταρτίζω, arrange beforehand. ³¹ προκαταγγέλλω, foretell, announce beforehand. ³² εὐλογία, ας, ἡ, blessing, adulation.

ταύτην ἐτοίμην¹ εἶναι, οὕτως ὡς εὐλογίαν² καὶ μὴ ὡς πλεονεξίαν.³

Τοῦτο δέ, ὁ σπείρων φειδομένως,⁴ φειδομένως⁴ καὶ θερίσει·⁵ καὶ ὁ 6
 σπείρων ἐπ' εὐλογίαις,² ἐπ' εὐλογίαις² καὶ θερίσει.⁵ Ἐκαστος 7
 καθὼς προαιρεῖται⁶ τῇ καρδίᾳ· μὴ ἐκ λύπης⁷ ἢ ἐξ ἀνάγκης·⁸
 ἱλαρὸν⁹ γὰρ δότην¹⁰ ἀγαπᾷ ὁ θεός. Δυνατὸς¹¹ δὲ ὁ θεὸς πᾶσαν 8
 χάριν περισσεύσαι¹² εἰς ὑμᾶς, ἵνα ἐν παντὶ πάντοτε¹³ πᾶσαν
 αὐτάρκειαν¹⁴ ἔχοντες περισσεύητε¹² εἰς πᾶν ἔργον ἀγαθόν· καθὼς 9
 γέγραπται, Ἐσκορπίσεν,¹⁵ ἔδωκεν τοῖς πένησιν·¹⁶ ἡ δικαιοσύνη
 αὐτοῦ μένει εἰς τὸν αἰῶνα. Ὁ δὲ ἐπιχορηγῶν¹⁷ σπέρμα¹⁸ τῷ 10
 σπείροντι, καὶ ἄρτον εἰς βρῶσιν¹⁹ χορηγήσαι,²⁰ καὶ πληθύναι²¹
 τὸν σπόρον²² ὑμῶν, καὶ αὐξήσαι²³ τὰ γενήματα²⁴ τῆς δικαιοσύνης
 ὑμῶν· ἐν παντὶ πλουτιζόμενοι²⁵ εἰς πᾶσαν ἀπλότητα,²⁶ ἥτις 11
 κατεργάζεται²⁷ δι' ἡμῶν εὐχαριστίαν²⁸ τῷ θεῷ. Ὅτι ἡ διακονία²⁹ 12
 τῆς λειτουργίας³⁰ ταύτης οὐ μόνον ἐστὶν προσαναπληροῦσα³¹ τὰ
 ὑστερήματα³² τῶν ἁγίων, ἀλλὰ καὶ περισσεύουσα¹² διὰ πολλῶν

¹ ἐτοιμος, ready, prepared. ² εὐλογία, ας, ἡ, blessing, adulation. ³ πλεονεξία, ας, ἡ, covetousness, avarice. ⁴ φειδομένως, sparingly. ⁵ θερίζω, reap, gather. ⁶ προαιρέω, propose, purpose. ⁷ λύπη, ης, ἡ, pain, grief. ⁸ ἀνάγκη, ης, ἡ, necessity, distress. ⁹ ἱλαρός, cheerful, glad. ¹⁰ δότης, ου, ὁ, giver. ¹¹ δυνατός, powerful, possible. ¹² περισσεύω, abound, be rich. ¹³ πάντοτε, always, at all times. ¹⁴ αὐτάρκεια, ας, ἡ, sufficiency, contentment. ¹⁵ σκορπίζω, scatter, disperse. ¹⁶ πένης, ητος, ὁ, poor, needy. ¹⁷ ἐπιχορηγέω, supply, provide. ¹⁸ σπέρμα, τος, τό, seed, offspring. ¹⁹ βρῶσις, εως, ἡ, eating, food. ²⁰ χορηγέω, provide, supply in abundance. ²¹ πληθύνω, multiply, increase. ²² σπόρος, ου, ὁ, seed (sown), seed for sowing. ²³ αὐξάνω, cause to grow, increase. ²⁴ γέννημα, τος, τό, offspring, child. ²⁵ πλουτίζω, enrich, make wealthy. ²⁶ ἀπλότης, ητος, ἡ, singleness, hence simplicity. ²⁷ κατεργάζομαι, work out, produce. ²⁸ εὐχαριστία, ας, ἡ, thanksgiving, thankfulness. ²⁹ διακονία, ας, ἡ, waiting at table, service. ³⁰ λειτουργία, ας, ἡ, service, ministry. ³¹ προσαναπληρόω, supply. ³² ὑστερήμα, τος, τό, that which is lacking, need.

εὐχαριστιῶν¹ τῷ θεῷ: διὰ τῆς δοκιμῆς² τῆς διακονίας³ ταύτης 13

δοξάζοντες τὸν θεὸν ἐπὶ τῇ ὑποταγῇ⁴ τῆς ὁμολογίας⁵ ὑμῶν εἰς τὸ

εὐαγγέλιον τοῦ χριστοῦ, καὶ ἀπλότῃ⁶ τῆς κοινωνίας⁷ εἰς αὐτοὺς

καὶ εἰς πάντας: καὶ αὐτῶν δεήσει⁸ ὑπὲρ ὑμῶν ἐπιποθούντων⁹ 14

ὑμᾶς διὰ τὴν ὑπερβάλλουσαν¹⁰ χάριν τοῦ θεοῦ ἐφ' ὑμῖν. Χάρις δὲ 15

τῷ θεῷ ἐπὶ τῇ ἀνεκδιηγῇ¹¹ αὐτοῦ δωρεᾷ.¹²

Αὐτὸς δὲ ἐγὼ Παῦλος παρακαλῶ ὑμᾶς διὰ τῆς πραότητος¹³ καὶ 10

ἐπιεικείας¹⁴ τοῦ χριστοῦ, ὃς κατὰ πρόσωπον μὲν ταπεινὸς¹⁵ ἐν

ὑμῖν, ἀπὼν¹⁶ δὲ θαρρῶ¹⁷ εἰς ὑμᾶς: δέομαι¹⁸ δέ, τὸ μὴ παρῶν¹⁹ 2

θαρρῆσαι¹⁷ τῇ πεποιθήσει²⁰ ἧ λογιζομαι²¹ τολμῆσαι²² ἐπὶ τινας

τοὺς λογιζομένους²¹ ἡμᾶς ὡς κατὰ σάρκα περιπατοῦντας. Ἐν 3

σαρκὶ γὰρ περιπατοῦντες, οὐ κατὰ σάρκα στρατευόμεθα²³ – τὰ 4

γὰρ ὄπλα²⁴ τῆς στρατείας²⁵ ἡμῶν οὐ σαρκικά,²⁶ ἀλλὰ δυνατὰ²⁷ τῷ

θεῷ πρὸς καθαίρεσιν²⁸ ὀχυρωμάτων²⁹ – λογισμοὺς³⁰ 5

καθαιροῦντες³¹ καὶ πᾶν ὕψωμα³² ἐπαιρόμενον³³ κατὰ τῆς

γνώσεως³⁴ τοῦ θεοῦ, καὶ αἰχμαλωτίζοντες³⁵ πᾶν νόημα³⁶ εἰς τὴν

¹ εὐχαριστία, ας, ἡ, thanksgiving, thankfulness. ² δοκιμή, ἡς, ἡ, proof, approval. ³ διακονία, ας, ἡ, waiting at table, service. ⁴ ὑποταγή, ἡς, ἡ, subjection, obedience. ⁵ ὁμολογία, ας, ἡ, confession, profession. ⁶ ἀπλότης, ἡτος, ἡ, singleness, hence simplicity. ⁷ κοινωνία, ας, ἡ, fellowship, contribution. ⁸ δεήσει, εως, ἡ, entreaty, prayer. ⁹ ἐπιποθέω, long for, strain after. ¹⁰ ὑπερβάλλω, go beyond, surpass. ¹¹ ἀνεκδιήγητος, indescribable. ¹² δωρεά, ᾶς, ἡ, gift, free gift. ¹³ πραΰτης, mildness, gentleness. ¹⁴ ἐπιεικεία, ας, ἡ, kindness, gentleness. ¹⁵ ταπεινός, humble, downcast. ¹⁶ ἀπείμι, go away, depart. ¹⁷ θαρρέω, of good courage, have confidence. ¹⁸ δέομαι, ask, request. ¹⁹ πάρεμι, be present, have arrived. ²⁰ πεποιθήσις, εως, ἡ, confidence, trust. ²¹ λογίζομαι, calculate, consider. ²² τολμάω, dare, endure. ²³ στρατεύομαι, make war, hence to serve as a soldier. ²⁴ ὄπλον, ου, τό, tool, implement. ²⁵ στρατεία, ας, ἡ, campaign, warfare. ²⁶ σαρκικός, fleshly, carnal. ²⁷ δυνατός, powerful, possible. ²⁸ καθαίρεσις, εως, ἡ, tearing down, destruction. ²⁹ ὀχύρωμα, τος, τό, fortress, strong defense. ³⁰ λογισμός, οὐ, ὁ, reasoning, reflection. ³¹ καθαιρέω, take down, pull down. ³² ὕψωμα, τος, τό, height, lofty thing. ³³ ἐπαίρω, lift up, raise. ³⁴ γνώσις, εως, ἡ, wisdom, knowledge. ³⁵ αἰχμαλωτίζω, take or lead captive, take captive. ³⁶ νόημα, τος, τό, thought, mind.

ὑπακοήν¹ τοῦ χριστοῦ, καὶ ἐν ἐτοιμίῳ² ἔχοντες ἐκδικῆσαι³ πᾶσαν 6
 παρακοήν,⁴ ὅταν πληρωθῇ ὑμῶν ἡ ὑπακοή.¹ Τὰ κατὰ πρόσωπον 7
 βλέπετε; Εἴ τις πέποιθεν ἐαυτῷ χριστοῦ εἶναι, τοῦτο λογιζέσθω⁵
 πάλιν ἅψ' ἐαυτοῦ, ὅτι καθὼς αὐτὸς χριστοῦ, οὕτως⁶ καὶ ἡμεῖς
 χριστοῦ. Ἐάν τε γὰρ καὶ περισσότερόν⁷ τι καυχώσωμαι⁸ περὶ τῆς 8
 ἐξουσίας ἡμῶν – ἥς ἔδωκεν ὁ κύριος ἡμῖν εἰς οἰκοδομήν,⁹ καὶ οὐκ
 εἰς καθαίρεσιν¹⁰ ὑμῶν – οὐκ αἰσχυνθήσομαι:¹¹ ἵνα μὴ δόξω ὡς ἂν 9
 ἐκφοβεῖν¹² ὑμᾶς διὰ τῶν ἐπιστολῶν.¹³ Ὅτι, Αἱ μὲν ἐπιστολαί,¹³ 10
 φησὶν, βαρεῖαι¹⁴ καὶ ἰσχυραί:¹⁵ ἡ δὲ παρουσία¹⁶ τοῦ σώματος
 ἀσθενής,¹⁷ καὶ ὁ λόγος ἐξουθενημένος.¹⁸ Τοῦτο λογιζέσθω⁵ ὁ 11
 τοιοῦτος, ὅτι οἳοί¹⁹ ἐσμεν τῷ λόγῳ δι' ἐπιστολῶν¹³ ἀπόντες,²⁰
 τοιοῦτοι καὶ παρόντες²¹ τῷ ἔργῳ. Οὐ γὰρ τολῶμεν²² ἐγκρίναι²³ ἡ 12
 συγκρίναι²⁴ ἐαυτοὺς τισιν τῶν ἐαυτοὺς συνιστανόντων:²⁵ ἀλλὰ
 αὐτοὶ ἐν ἑαυτοῖς ἐαυτοὺς μετροῦντες,²⁶ καὶ συγκρίνοντες²⁴
 ἐαυτοὺς ἐαυτοῖς, οὐ συνιοῦσιν.²⁷ Ἡμεῖς δὲ οὐχὶ εἰς τὰ ἄμετρα²⁸ 13
 καυχησόμεθα,⁸ ἀλλὰ κατὰ τὸ μέτρον²⁹ τοῦ κανόνος³⁰ οὗ ἐμέρισεν
 ἡμῖν ὁ θεός, μέτρου,²⁹ ἐφικέσθαι³² ἄχρι³³ καὶ ὑμῶν. Οὐ γὰρ ὡς μὴ 14
 ἐφικνούμενοι³² εἰς ὑμᾶς ὑπερεκτείνομεν³⁴ ἐαυτούς: ἄχρι³³ γὰρ καὶ

¹ ὑπακοή, ἡς, ἡ, obedience. ² ἐτοιμος, ready, prepared. ³ ἐκδικέω, vindicate, avenge. ⁴ παρακοή, ἡς, ἡ, disobedience. ⁵ λογίζομαι, calculate, consider. ⁶ οὕτως, thus, so. ⁷ περισσός, excessive, abundant. ⁸ καυχάομαι, boast, glory. ⁹ οἰκοδομή, ἡς, ἡ, building, edification. ¹⁰ καθαίρεσις, εως, ἡ, tearing down, destruction. ¹¹ αἰσχυνομαι, dishonor, put to shame. ¹² ἐκφοβέω, frighten, terrify. ¹³ ἐπιστολή, ἡς, ἡ, letter, dispatch. ¹⁴ βαρύς, heavy, burdensome. ¹⁵ ἰσχυρός, strong, mighty. ¹⁶ παρουσία, ας, ἡ, presence, coming. ¹⁷ ἀσθενής, weak, infirm. ¹⁸ ἐξουθενέω, despise, ignore. ¹⁹ οἷος, such as, of what kind. ²⁰ ἄπειμι, go away, depart. ²¹ πάρεμι, be present, have arrived. ²² τολμάω, dare, endure. ²³ ἐγκρίνω, class, classify. ²⁴ συγκρίνω, combine, compare. ²⁵ συνίστημι, commend (transitive), stand with. ²⁶ μετρέω, measure, estimate. ²⁷ συνίημι, understand, consider. ²⁸ ἄμετρος, immeasurable, not measurable. ²⁹ μέτρον, ου, τό, measure, measuring rod. ³⁰ κανών, όνος, ό, rule, standard. ³¹ μερίζω, divide, part. ³² ἐφικνέομαι, reach, come to. ³³ ἄχρι, as far as, up to (gen). ³⁴ ὑπερεκτείνω, stretch out beyond, overextend.

ὑμῶν ἐφθάσαμεν¹ ἐν τῷ εὐαγγελίῳ τοῦ χριστοῦ: οὐκ εἰς τὰ 15
 ἄμετρα² καυχώμενοι,³ ἐν ἀλλοτρίοις⁴ κόποις,⁵ ἐλπίδα δὲ ἔχοντες,
 αὐξανομένης⁶ τῆς πίστεως ὑμῶν, ἐν ὑμῖν μεγαλυνθῆναι⁷ κατὰ
 τὸν κανόνα⁸ ἡμῶν εἰς περισσεῖαν,⁹ εἰς τὰ ὑπερέκεινα¹⁰ ὑμῶν 16
 εὐαγγελίσασθαι, οὐκ ἐν ἀλλοτρίῳ⁴ κανόνι⁸ εἰς τὰ ἔτοιμα¹¹
 καυχῆσασθαι.³ Ὁ δὲ καυχώμενος,³ ἐν κυρίῳ καυχάσθω.³ Οὐ γὰρ 17
 ὁ ἑαυτὸν συνιστῶν,¹² ἐκεῖνός ἐστιν δόκιμος,¹³ ἀλλ' ὃν ὁ κύριος
 συνίστησιν.¹²

Ὅφελον¹⁴ ἀνείχεσθέ¹⁵ μου μικρὸν¹⁶ τῇ ἀφροσύνῃ:¹⁷ ἀλλὰ καὶ 11
 ἀνέχεσθέ¹⁵ μου. Ζηλῶ¹⁸ γὰρ ὑμᾶς θεοῦ ζήλῳ:¹⁹ ἡρμοσάμην²⁰ γὰρ 2
 ὑμᾶς ἐνὶ ἀνδρὶ παρθένον²¹ ἀγνὴν²² παραστῆσαι²³ τῷ χριστῷ. 3
 Φοβοῦμαι δὲ μήπως²⁴ ὥς ὁ ὄφεις²⁵ Εὐὰν²⁶ ἐξηπάτησεν²⁷ ἐν τῇ
 πανουργίᾳ²⁸ αὐτοῦ, οὕτως φθαρῇ²⁹ τὰ νοήματα³⁰ ὑμῶν ἀπὸ τῆς
 ἀπλότητος³¹ τῆς εἰς τὸν χριστόν. Εἰ μὲν γὰρ ὁ ἐρχόμενος ἄλλον 4
 Ἰησοῦν κηρύσσει ὃν οὐκ ἐκηρύξαμεν, ἢ πνεῦμα ἕτερον
 λαμβάνετε ὃ οὐκ ἐλάβετε, ἢ εὐαγγέλιον ἕτερον ὃ οὐκ ἐδέξασθε,
 καλῶς³² ἠνείχεσθε.¹⁵ Λογίζομαι³³ γὰρ μηδὲν ὑστερηκέναι³⁴ τῶν 5

¹ φθάνω, come before another, anticipate. ² ἄμετρος, immeasurable, not measurable. ³ καυχάομαι, boast, glory. ⁴ ἀλλότριος, strange, foreign. ⁵ κόπος, οὐ, ὁ, labor, trouble. ⁶ αὐξάνω, cause to grow, increase. ⁷ μεγαλύνω, make or declare great, enlarge. ⁸ κανὼν, ὄνος, ὁ, rule, standard. ⁹ περισσεῖα, ας, ἡ, superfluity, surplus. ¹⁰ ὑπερέκεινα, beyond. ¹¹ ἔτοιμος, ready, prepared. ¹² συνίστημι, commend (transitive), stand with. ¹³ δόκιμος, tested, approved. ¹⁴ ὄφελον, would that (used to express a fruitless wish) ¹⁵ ἀνέχομαι, endure, bear with. ¹⁶ μικρός, small, little. ¹⁷ ἀφροσύνη, ης, ἡ, foolishness, want of sense. ¹⁸ ζηλόω, be zealous, am jealous. ¹⁹ ζήλος, οὐ, ὁ, zeal, jealousy. ²⁰ ἀρμόζω, fit, join. ²¹ παρθένος, οὐ, ἡ, virgin. ²² ἀγνός, pure, holy. ²³ παρίστημι, be present, stand by. ²⁴ μήπως, lest in any way, lest perhaps. ²⁵ ὄφεις, εως, ὁ, snake, serpent. ²⁶ Εὐὰ, ας, ἡ, Eve. ²⁷ ἐξαπατάω, seduce wholly, deceive. ²⁸ πανουργία, ας, ἡ, cleverness, craftiness. Trickery. ²⁹ φθείρω, destroy, corrupt. ³⁰ νόημα, τος, τό, thought, mind. ³¹ ἀπλότης, ητος, ἡ, singleness, hence simplicity. ³² καλῶς, rightly, well. ³³ λογίζομαι, calculate, consider. ³⁴ ὑστερέω, lack, need.

ὑπὲρ λίαν¹ ἀποστόλων. Εἰ δὲ καὶ ἰδιώτης² τῷ λόγῳ, ἀλλ' οὐ τῇ 6
 γνώσει·³ ἀλλ' ἐν παντὶ φανερωθέντες⁴ ἐν πᾶσιν εἰς ὑμᾶς. Ἡ 7
 ἁμαρτίαν ἐποίησα ἑμαυτὸν⁵ ταπεινῶν⁶ ἵνα ὑμεῖς ὑψωθῇτε,⁷ ὅτι
 δωρεὰν⁸ τὸ τοῦ θεοῦ εὐαγγέλιον εὐηγγελισάμεν ὑμῖν; Ἀλλας 8
 ἐκκλησίας ἐσύλησα,⁹ λαβὼν ὀψώνιον¹⁰ πρὸς τὴν ὑμῶν διακονίαν:
 καὶ παρὼν¹² πρὸς ὑμᾶς καὶ ὑστερηθεὶς,¹³ οὐ κατενάρκησα¹⁴ 9
 οὐδενός· τὸ γὰρ ὑστέρημά¹⁵ μου προσανεπλήρωσαν¹⁶ οἱ ἀδελφοί,
 ἐλθόντες ἀπὸ Μακεδονίας·¹⁷ καὶ ἐν παντὶ ἀβαρῇ¹⁸ ὑμῖν ἑμαυτὸν⁵
 ἐτήρησα καὶ τηρήσω. Ἔστιν ἀλήθεια χριστοῦ ἐν ἐμοί, ὅτι ἡ 10
 καύχισις¹⁹ αὕτη οὐ φραγήσεται²⁰ εἰς ἐμὲ ἐν τοῖς κλίμασιν²¹ τῆς
 Ἀχαΐας.²² Διὰ τί; Ὅτι οὐκ ἀγαπῶ ὑμᾶς; Ὁ θεὸς οἶδεν. Ὁ δὲ ποιῶ, 11
 καὶ ποιήσω, ἵνα ἐκκόψω²³ τὴν ἀφορμὴν²⁴ τῶν θελόντων
 ἀφορμὴν,²⁴ ἵνα ἐν ᾧ καυχῶνται,²⁵ εὐρεθῶσιν καθὼς καὶ ἡμεῖς. Οἱ 13
 γὰρ τοιοῦτοι ψευδαπόστολοι,²⁶ ἐργάται²⁷ δόλιοι,²⁸
 μετασχηματιζόμενοι²⁹ εἰς ἀποστόλους χριστοῦ. Καὶ οὐ 14
 θαυμαστόν·³⁰ αὐτὸς γὰρ ὁ Σατανᾶς³¹ μετασχηματίζεται²⁹ εἰς
 ἄγγελον φωτός. Οὐ μέγα οὖν εἰ καὶ οἱ διάκονοι³² αὐτοῦ 15

¹ λίαν, greatly, very. ² ἰδιώτης, ου, ὁ, unskilled or ungifted person, amateur. ³ γνώσις, εως, ἡ, wisdom, knowledge. ⁴ φανερώω, reveal, manifest. ⁵ ἑμαυτοῦ, of myself. ⁶ ταπεινώω, humble, humiliate. ⁷ ὑψόω, lift up, exalt. ⁸ δωρεάν, without cost, without cause. ⁹ συλάω, rob, plunder. ¹⁰ ὀψώνιον, ου, τό, compensation, wages. ¹¹ διακονία, ας, ἡ, waiting at table, service. ¹² παρίεμι, be present, have arrived. ¹³ ὑστερέω, lack, need. ¹⁴ κατανάρκω, burden, encumber. ¹⁵ ὑστέρημα, τος, τό, that which is lacking, need. ¹⁶ προσανεπλήρωω, supply. ¹⁷ Μακεδονία, ας, ἡ, Macedonia. ¹⁸ ἀβαρής, not burdensome. ¹⁹ καύχισις, εως, ἡ, boasting, act of boasting. ²⁰ φράσσω, stop, shut. ²¹ κλίμα, τος, τό, region, territory. ²² Ἀχαΐα, ας, ἡ, Achaia. ²³ ἐκκόπτω, cut out, cut off. ²⁴ ἀφορμή, ἡς, ἡ, occasion, opportunity. ²⁵ καυχάομαι, boast, glory. ²⁶ ψευδαπόστολος, ου, ὁ, false apostle. ²⁷ ἐργάτης, ου, ὁ, workman, laborer. ²⁸ δόλιος, deceitful, treacherous. ²⁹ μετασχηματίζω, transform, disguise. ³⁰ θαυμαστός, wonderful, marvelous. ³¹ Σατανᾶς, ᾱ, ὁ, Satan, adversary. ³² διάκονος, ου, ὁ, minister, deacon.

μετασχηματίζονται¹ ὡς διάκονοι² δικαιοσύνης, ὧν τὸ τέλος³
ἔσται κατὰ τὰ ἔργα αὐτῶν.

Πάλιν λέγω, μή τις με δόξῃ ἄφρονα⁴ εἶναι· εἰ δὲ μήγε,⁵ κἂν⁶ ὡς 16
ἄφρονα⁴ δέξασθέ με, ἵνα καὶ γὼ μικρόν⁷ τι καυχήσωμαι.⁸ Ὁ λαλῶ, 17
οὐ λαλῶ κατὰ κύριον, ἀλλ' ὡς ἐν ἀφροσύνῃ,⁹ ἐν ταύτῃ τῇ
ὑποστάσει¹⁰ τῆς καυχήσεως.¹¹ Ἐπεὶ¹² πολλοὶ καυχῶνται⁸ κατὰ 18
τὴν σάρκα, καὶ γὼ καυχήσομαι.⁸ Ἡδέως¹³ γὰρ ἀνέχεσθε¹⁴ τῶν 19
ἄφρόνων,⁴ φρόνιμοι¹⁵ ὄντες. Ἀνέχεσθε¹⁴ γάρ, εἴ τις ὑμᾶς 20
καταδουλοῖ,¹⁶ εἴ τις κατεσθίει,¹⁷ εἴ τις λαμβάνει, εἴ τις ἐπαίρεται,¹⁸
εἴ τις ὑμᾶς εἰς πρόσωπον δέρει.¹⁹ Κατὰ ἀτιμίαν²⁰ λέγω, ὡς ὅτι 21
ἡμεῖς ἡσθενήσαμεν·²¹ ἐν ᾧ δ' ἂν τις τολμᾷ²² – ἐν ἀφροσύνῃ⁹ λέγω
– τολμῶ²² καὶ γὼ. Ἑβραῖοι²³ εἰσιν; Κἀγώ. Ἰσραηλίται²⁴ εἰσιν; 22
Κἀγώ. Σπέρμα²⁵ Ἀβραάμ εἰσιν; Κἀγώ. Διάκονοι² χριστοῦ εἰσιν; 23
– παραφρονῶν²⁶ λαλῶ – Ὑπὲρ ἐγώ. Ἐν κόποις²⁷ περισσοτέρως,²⁸
ἐν πληγαῖς²⁹ ὑπερβαλλόντως,³⁰ ἐν φυλακαῖς³¹ περισσοτέρως,²⁸ ἐν
θανάτοις πολλάκις,³² ὑπὸ Ἰουδαίων πεντάκις³³ τεσσαράκοντα³⁴ 24
παρὰ μίαν ἔλαβον. Τρίς³⁵ ἐραβδίσθην,³⁶ ἅπαξ³⁷ ἐλιθάσθην,³⁸ τρίς³⁵ 25

¹ μετασχηματίζω, transform, disguise. ² διάκονος, ου, ὁ, minister, deacon. ³ τέλος, ους, τό, end, purpose. ⁴ ἄφρων, foolish, senseless. ⁵ μήγε, otherwise (used in the phrase εἰ δὲ μήγε). ⁶ κἂν, and if, even if. ⁷ μικρός, small, little. ⁸ καυχάομαι, boast, glory. ⁹ ἀφροσύνη, ης, ἡ, foolishness, want of sense. ¹⁰ ὑπόστασις, εως, ἡ, substance, confidence. ¹¹ καύχησις, εως, ἡ, boasting, act of boasting. ¹² ἐπεὶ, when, since. ¹³ ἡδέως, sweetly, gladly. ¹⁴ ἀνέχουμαι, endure, bear with. ¹⁵ φρόνιμος, prudent, wise. ¹⁶ καταδουλόω, enslave. ¹⁷ κατεσθίω, eat up, devour. ¹⁸ ἐπαίρω, lift up, raise. ¹⁹ δέρω, beat, flay. ²⁰ ἀτιμία, ας, ἡ, dishonor, disgrace. ²¹ ἀσθενέω, be weak, sick. ²² τολμᾶω, dare, endure. ²³ Ἑβραῖος, ου, ὁ, Hebrew. ²⁴ Ἰσραηλίτης, ου, ὁ, Israelite. ²⁵ σπέρμα, τος, τό, seed, offspring. ²⁶ παραφρονέω, be beside oneself, be insane. ²⁷ κόπος, ου, ὁ, labor, trouble. ²⁸ περισσῶς, abundantly, exceedingly. ²⁹ πληγή, ης, ἡ, blow, wound. ³⁰ ὑπερβαλλόντως, above measure, much more. ³¹ φυλακή, ης, ἡ, guard, prison. ³² πολλάκις, often, many times. ³³ πεντάκις, five times. ³⁴ τεσσαράκοντα, forty, 40. ³⁵ τρίς, thrice, three times. ³⁶ ῥαβδίζω, beat with a rod, beat with rods. ³⁷ ἅπαξ, once, once for all. ³⁸ λιθάζω, throw stones, stone.

ἐναυάγησα,¹ νυχθήμερον² ἐν τῷ βυθῷ³ πεποίηκα: ὁδοιπορίαις⁴ 26
πολλάκις,⁵ κινδύνους⁶ ποταμῶν,⁷ κινδύνους⁶ ληστῶν,⁸ κινδύνους⁶
ἐκ γένους,⁹ κινδύνους⁶ ἐξ ἐθνῶν, κινδύνους⁶ ἐν πόλει, κινδύνους⁶ ἐν
ἐρημίᾳ,¹⁰ κινδύνους⁶ ἐν θαλάσσῃ, κινδύνους⁶ ἐν ψευδαδέλφοις:¹¹ ἐν 27
κόπῳ¹² καὶ μόχθῳ,¹³ ἐν ἀγρυπνίαις¹⁴ πολλάκις,⁵ ἐν λιμῷ¹⁵ καὶ
δίψει,¹⁶ ἐν νηστείαις¹⁷ πολλάκις,⁵ ἐν ψύχει¹⁸ καὶ γυμνότητι.¹⁹ 28
Χωρὶς²⁰ τῶν παρεκτός,²¹ ἢ ἐπισύστασις²² μου ἢ καθ' ἡμέραν, ἢ
μέριμνα²³ πασῶν τῶν ἐκκλησιῶν. Τίς ἀσθενεῖ,²⁴ καὶ οὐκ ἀσθενῶ²⁴ 29
; Τίς σκανδαλίζεται,²⁵ καὶ οὐκ ἐγὼ πυροῦμαι;²⁶ Εἰ καυχᾶσθαι²⁷ δεῖ, 30
τὰ τῆς ἀσθενείας²⁸ μου καυχήσομαι.²⁷ Ὁ θεὸς καὶ πατὴρ τοῦ 31
κυρίου Ἰησοῦ χριστοῦ οἶδεν, ὃ ὦν εὐλογητὸς²⁹ εἰς τοὺς αἰῶνας,
ὅτι οὐ ψεύδομαι.³⁰ Ἐν Δαμασκῷ³¹ ὁ ἐθνάρχης³² Ἀρέτα³³ τοῦ 32
βασιλέως ἐφρούρει³⁴ τὴν Δαμασκηνῶν³⁵ πόλιν, πιάσαι³⁶ με
θέλων: καὶ διὰ θυρίδος³⁷ ἐν σαργάνῃ³⁸ ἐχαλάσθην³⁹ διὰ τοῦ 33
τείχους⁴⁰ καὶ ἐξέφυγον⁴¹ τὰς χεῖρας αὐτοῦ.

¹ ναυαγέω, suffer shipwreck, am shipwrecked. ² νυχθήμερον, ου, τό, day and a night, twenty-four hours. ³ βυθός, οὔ, ὁ, sea, deep water. ⁴ ὁδοιπορία, ας, ἡ, walking, journey. ⁵ πολλάκις, often, many times. ⁶ κίνδυνος, ου, ὁ, danger, peril. ⁷ ποταμός, οὔ, ὁ, river, stream. ⁸ ληστής, οὔ, ὁ, robber, brigand. ⁹ γένος, ους, τό, race, kind. ¹⁰ ἐρημία, ας, ἡ, wilderness, desert. ¹¹ ψευδάδελφος, ου, ὁ, false brother. ¹² κόπος, ου, ὁ, labor, trouble. ¹³ μόχθος, ου, ὁ, toil, hardship. ¹⁴ ἀγρυπνία, ας, ἡ, sleeplessness, watching. ¹⁵ λιμός, οὔ, ὁ, hunger, famine. ¹⁶ δίψος, ους, τό, thirst. ¹⁷ νηστεία, ας, ἡ, fasting, fast. ¹⁸ ψύχος, ους, τό, cold. ¹⁹ γυμνότης, ητος, ἡ, nakedness, exposure. ²⁰ χωρὶς, separate, apart from (gen). ²¹ παρεκτός, except for, apart from. ²² ἐπισύστασις, εως, ἡ, gathering, concourse. ²³ μέριμνα, ης, ἡ, care, anxiety. ²⁴ ἀσθενέω, be weak, sick. ²⁵ σκανδαλίζω, cause to stumble. ²⁶ πυρόω, burn, am purified by fire. ²⁷ καυχάομαι, boast, glory. ²⁸ ἀσθένεια, ας, ἡ, weakness, sickness. ²⁹ εὐλογητός, well spoken of, blessed. ³⁰ ψεύδομαι, lie. ³¹ Δαμασκός, οὔ, ἡ, Damascus. ³² ἐθνάρχης, ου, ὁ, ethnarch (provincial governor). ³³ Ἀρέτας, α, ὁ, Aretas. ³⁴ φρουρέω, guard, protect. ³⁵ Δαμασκηνός, from Damascus, inhabitant of Damascus. ³⁶ πιάζω, take, lay hold of. ³⁷ θυρίς, ιδος, ἡ, window, windowsill. ³⁸ σαργάνη, ης, ἡ, basket. ³⁹ χαλάω, slacken, let down. ⁴⁰ τεῖχος, ους, τό, wall. ⁴¹ ἐκφεύγω, flee away, flee out.

Καυχᾶσθαι¹ δὴ² οὐ συμφέρει³ μοι: ἐλεύσομαι γὰρ εἰς ὀπτασίας⁴ καὶ 12

ἀποκαλύψει⁵ κυρίου. Οἶδα ἄνθρωπον ἐν χριστῷ πρὸ⁶ ἐτῶν⁷ 2

δεκατεσσάρων⁸ – εἴτε ἐν σώματι οὐκ οἶδα: εἴτε ἐκτὸς⁹ τοῦ

σώματος οὐκ οἶδα: ὁ θεὸς οἶδεν – ἄρπαγέντα¹⁰ τὸν τοιοῦτον ἕως

τρίτου οὐρανοῦ. Καὶ οἶδα τὸν τοιοῦτον ἄνθρωπον – εἴτε ἐν 3

σώματι, εἴτε ἐκτὸς⁹ τοῦ σώματος, οὐκ οἶδα: ὁ θεὸς οἶδεν – ὅτι 4

ἠρπάγη¹⁰ εἰς τὸν παράδεισον,¹¹ καὶ ἤκουσεν ἄρρητα¹² ῥήματα, ἃ

οὐκ ἐξὸν¹³ ἀνθρώπῳ λαλήσαι. Ὑπὲρ τοῦ τοιούτου καυχῆσομαι:¹ 5

ὕπὲρ δὲ ἐμαυτοῦ¹⁴ οὐ καυχῆσομαι,¹ εἰ μὴ ἐν ταῖς ἀσθενείαις¹⁵ μου:

ἐὰν γὰρ θελήσω καυχῆσασθαι,¹ οὐκ ἔσομαι ἄφρων:¹⁶ ἀλήθειαν 6

γὰρ ἐρῶ: φείδομαι¹⁷ δέ, μή τις εἰς ἐμὲ λογίσσῃται¹⁸ ὑπὲρ ὃ βλέπει

με, ἢ ἀκούει τι ἐξ ἐμοῦ. Καὶ τῇ ὑπερβολῇ¹⁹ τῶν ἀποκαλύψεων⁵ 7

ἵνα μὴ ὑπεραίρωμαι,²⁰ ἐδόθη μοι σκόλοψ²¹ τῇ σαρκί, ἄγγελος

Σατᾶν, ἵνα με κολαφίζῃ,²² ἵνα μὴ ὑπεραίρωμαι.²⁰ Ὑπὲρ τούτου 8

τρὶς²³ τὸν κύριον παρεκάλεσα ἵνα ἀποσπῇ²⁴ ἀπ' ἐμοῦ. Καὶ εἵρηκέν 9

μοι, Ἀρκεῖ²⁵ σοι ἡ χάρις μου: ἡ γὰρ δύναμις μου ἐν ἀσθενείᾳ¹⁵

τελειοῦται.²⁶ Ὡδιστα²⁷ οὖν μᾶλλον καυχῆσομαι¹ ἐν ταῖς

ἀσθενείαις¹⁵ μου, ἵνα ἐπισκηνώσῃ²⁸ ἐπ' ἐμὲ ἡ δύναμις τοῦ χριστοῦ.

¹ καυχάομαι, boast, glory. ² δὴ, also, indeed. ³ συμφέρω, bring together, it is profitable. ⁴ ὀπτασία, ας, ἡ, vision, supernatural appearance.

⁵ ἀποκαλύψις, εως, ἡ, revelation, unveiling. ⁶ πρὸ, before (gen), before. ⁷ ἔτος, οὐς, τό, year. ⁸ δεκατέσσαρες, fourteen, 14. ⁹ ἐκτός, aside from, besides. ¹⁰ ἄρπάζω, seize, snatch. ¹¹ παράδεισος, ου, ὁ, paradise, Paradise. ¹² ἄρρητος, inexpressible, unspeakable. ¹³ ἐξεστίν, it is lawful, it is permitted. ¹⁴ ἐμαυτοῦ, of myself. ¹⁵ ἀσθένεια, ας, ἡ, weakness, sickness. ¹⁶ ἄφρων, foolish, senseless. ¹⁷ φείδομαι, spare, abstain. ¹⁸ λογίζομαι, calculate, consider. ¹⁹ ὑπερβολή, ἡς, ἡ, excess, superiority. ²⁰ ὑπεραίρω, raise beyond, uplift. ²¹ σκόλοψ, ὁπος, ὁ, thorn, splinter. ²² κολαφίζω, strike with the fist, treat roughly. ²³ τρίς, thrice, three times. ²⁴ ἀφίστημι, withdraw, depart. ²⁵ ἀρκέω, assist, suffice. ²⁶ τελειόω, fill, fulfill. ²⁷ ὥδιστα, most gladly, pleasantly. ²⁸ ἐπισκηνόω, dwell, set up a tent upon.

Διὸ εὐδοκῶ¹ ἐν ἀσθενείαις,² ἐν ὕβρεσιν,³ ἐν ἀνάγκαις,⁴ ἐν 10
διωγμοῖς,⁵ ἐν στενοχωρίαις,⁶ ὑπὲρ χριστοῦ· ὅταν γὰρ ἀσθενῶ,⁷
τότε δυνατός⁸ εἰμι.

Γέγονα ἄφρων⁹ καυχώμενος·¹⁰ ὑμεῖς με ἡναγκάσατε·¹¹ ἐγὼ γὰρ 11
ὄφειλον¹² ὑφ' ὑμῶν συνίστασθαι·¹³ οὐδὲν γὰρ ὑστέρησα¹⁴ τῶν
ὑπὲρ λίαν¹⁵ ἀποστόλων, εἰ καὶ οὐδὲν εἰμι. Τὰ μὲν σημεῖα τοῦ 12
ἀποστόλου κατειργάσθη¹⁶ ἐν ὑμῖν ἐν πάσῃ ὑπομονῇ,¹⁷ ἐν
σημείοις καὶ τέρασιν¹⁸ καὶ δυνάμεσιν. Τί γὰρ ἐστὶν ὃ ἡττήθητε¹⁹ 13
ὑπὲρ τὰς λοιπὰς ἐκκλησίας, εἰ μὴ ὅτι αὐτὸς ἐγὼ οὐ κατενάρκησα
ὑμῶν; Χαρίσασθέ²¹ μοι τὴν ἀδικίαν²² ταύτην.

Ἰδοὺ, τρίτον ἐτοίμως²³ ἔχω ἐλθεῖν πρὸς ὑμᾶς, καὶ οὐ καταναρκήσω 14
ὑμῶν· οὐ γὰρ ζητῶ τὰ ὑμῶν, ἀλλὰ ὑμᾶς· οὐ γὰρ ὀφείλει¹² τὰ
τέκνα τοῖς γονεῦσιν²⁴ θησαυρίζειν,²⁵ ἀλλ' οἱ γονεῖς²⁴ τοῖς τέκνοις. 15
Ἐγὼ δὲ ἡδιστα²⁶ δαπανήσω²⁷ καὶ ἐκδαπανηθήσομαι²⁸ ὑπὲρ τῶν
ψυχῶν ὑμῶν, εἰ καὶ περισσοτέρως²⁹ ὑμᾶς ἀγαπῶν, ἥττον³⁰
ἀγαπῶμαι. Ἔστω δέ, ἐγὼ οὐ κατεβάρησα³¹ ὑμᾶς· ἀλλ' ὑπάρχων 16

¹ εὐδοκέω, think it good, be well pleased with. ² ἀσθένεια, ας, ἡ, weakness, sickness. ³ ὕβρις, εως, ἡ, damage, insult. ⁴ ἀνάγκη, ης, ἡ, necessity, distress. ⁵ διωγμός, οὐ, ὁ, persecution. ⁶ στενοχωρία, ας, ἡ, difficulty, distress. ⁷ ἀσθενέω, be weak, sick. ⁸ δυνατός, powerful, possible. ⁹ ἄφρων, foolish, senseless. ¹⁰ καυχᾶσθαι, boast, glory. ¹¹ ἡναγκάζω, force, compel. ¹² ὀφείλω, owe, ought. ¹³ συνίστημι, commend (transitive), stand with. ¹⁴ ὑστέρειν, lack, need. ¹⁵ λίαν, greatly, very. ¹⁶ κατειργάζομαι, work out, produce. ¹⁷ ὑπομονή, ἡς, ἡ, endurance, perseverance. ¹⁸ τέρας, ατος, τό, wonder, portent. ¹⁹ ἡττάσθαι, be overcome or defeated, am defeated. ²⁰ καταναρκάω, burden, encumber. ²¹ χαρίζομαι, give freely, forgive. ²² ἀδικία, ας, ἡ, unrighteousness. ²³ ἐτοίμως, readily. ²⁴ γονεὺς, ἐως, ὁ, parent. ²⁵ θησαυρίζω, lay up, store up. ²⁶ ἡδιστα, most gladly, pleasantly. ²⁷ δαπανᾶω, spend, spend freely. ²⁸ ἐκδαπανᾶω, spend completely. ²⁹ περισσῶς, abundantly, exceedingly. ³⁰ ἥττων, lesser, inferior. ³¹ καταβαρέω, burden, weigh down.

πανοῦργος,¹ δόλω² ὑμᾶς ἔλαβον. Μή τινα ὧν ἀπέσταλκα πρὸς ¹⁷
 ὑμᾶς, δι' αὐτοῦ ἐπλεονέκτησα³ ὑμᾶς; Παρεκάλεσα Τίτον,⁴ καὶ ¹⁸
 συναπέστειλα⁵ τὸν ἀδελφόν: μήτι⁶ ἐπλεονέκτησεν³ ὑμᾶς Τίτος;⁴
 Οὐ τῷ αὐτῷ πνεύματι περιεπατήσαμεν; Οὐ τοῖς αὐτοῖς ἔχνεσιν;⁷

Πάλιν δοκεῖτε ὅτι ὑμῖν ἀπολογούμεθα;⁸ Κατενώπιον⁹ τοῦ θεοῦ ἐν ¹⁹
 χριστῷ λαλοῦμεν: τὰ δὲ πάντα, ἀγαπητοί, ὑπὲρ τῆς ὑμῶν
 οἰκοδομῆς.¹⁰ Φοβοῦμαι γάρ, μήπως¹¹ ἐλθὼν οὐχ οἷους¹² θέλω ²⁰
 εὔρω ὑμᾶς, καὶ γὰρ εὔρεθῶ ὑμῖν οἷον¹² οὐ θέλετε: μήπως¹¹ ἔρεις,¹³
 ζῆλοι,¹⁴ θυμοί,¹⁵ ἐριθειᾶι,¹⁶ καταλαλιαί,¹⁷ ψιθυρισμοί,¹⁸ φυσιώσεις,¹⁹
 ἀκαταστασίαι:²⁰ μὴ πάλιν ἐλθόντα με ταπεινώσει²¹ ὁ θεός μου ²¹
 πρὸς ὑμᾶς, καὶ πενθήσω²² πολλοὺς τῶν προημαρτηκότων,²³ καὶ
 μὴ μετανοησάντων²⁴ ἐπὶ τῇ ἀκαθαρσίᾳ²⁵ καὶ πορνείᾳ²⁶ καὶ
 ἀσελγείᾳ²⁷ ἢ ἔπραξαν.²⁸

¹ πανοῦργος, clever, crafty. ² δόλος, ου, ό, guile, deceit. ³ πλεονεκτέω, take advantage, take advantage of. ⁴ Τίτος, ου, ό, Titus. ⁵ συναποστέλλω, send with, send together with. ⁶ μήτι, interrogative particle expecting a negative answer. ⁷ ἔχνος, ους, τό, track, footprint. ⁸ ἀπολογέομαι, defend one's self, give a defense. ⁹ κατενώπιον, before, in the presence of (gen). ¹⁰ οἰκοδομή, ης, ή, building, edification. ¹¹ μήπως, lest in any way, lest perhaps. ¹² οἷος, such as, of what kind. ¹³ ἔρις, ιδος, ή, strife, contention. ¹⁴ ζῆλος, ου, ό, zeal, jealousy. ¹⁵ θυμός, ου, ό, wrath, outburst of passion. ¹⁶ ἐριθεία, ας, ή, rivalry, ambition. ¹⁷ καταλαλιά, ας, ή, evil speech, slander. ¹⁸ ψιθυρισμός, ου, ό, gossiping, secret slandering. ¹⁹ φυσίωσις, εως, ή, puffing up, arrogance. ²⁰ ἀκαταστασία, ας, ή, disturbance, disorder. ²¹ ταπεινώω, humble, humiliate. ²² πενθέω, mourn, lament. ²³ προημαρτάνω, sin beforehand, sin previously. ²⁴ μετανοέω, repent, change my mind. ²⁵ ἀκαθαρσία, ας, ή, uncleanness, impurity. ²⁶ πορνεία, ας, ή, fornication, idolatry. ²⁷ ἀσέλγεια, ας, ή, licentiousness, debauchery. ²⁸ πράσσω, do, perform.

Τρίτον τοῦτο ἔρχομαι πρὸς ὑμᾶς. Ἐπὶ στόματος δύο μαρτύρων¹ **13**

καὶ τριῶν σταθήσεται πᾶν ῥῆμα. Προεῖρηκα² καὶ προλέγω,² ὥς **2**

παρῶν³ τὸ δεύτερον,⁴ καὶ ἀπὼν⁵ νῦν γράφω τοῖς προσημαρτηκόσιν

καὶ τοῖς λοιποῖς πᾶσιν, ὅτι ἐὰν ἔλθω εἰς τὸ πάλιν, οὐ φείσομαι·⁷ **3**

ἐπεὶ⁸ δοκιμὴν⁹ ζητεῖτε τοῦ ἐν ἐμοὶ λαλοῦντος χριστοῦ, ὃς εἰς ὑμᾶς

οὐκ ἀσθενεῖ,¹⁰ ἀλλὰ δυνατεῖ¹¹ ἐν ὑμῖν· καὶ γὰρ εἰ ἐσταυρώθη¹² ἐξ **4**

ἀσθενείας,¹³ ἀλλὰ ζῇ ἐκ δυνάμεως θεοῦ. Καὶ γὰρ ἡμεῖς

ἀσθενούμεν¹⁰ ἐν αὐτῷ, ἀλλὰ ζησόμεθα σὺν αὐτῷ ἐκ δυνάμεως

θεοῦ εἰς ὑμᾶς. Ἐαυτοὺς πειράζετε¹⁴ εἰ ἐστὲ ἐν τῇ πίστει, ἑαυτοὺς **5**

δοκιμάζετε.¹⁵ Ἡ οὐκ ἐπιγινώσκετε¹⁶ ἑαυτοὺς, ὅτι Ἰησοῦς χριστὸς

ἐν ὑμῖν ἐστίν; Εἰ μήτι¹⁷ ἀδόκιμοί¹⁸ ἐστε. Ἐλπίζω¹⁹ δὲ ὅτι **6**

γνώσεσθε ὅτι ἡμεῖς οὐκ ἐσμὲν ἀδόκιμοι.¹⁸ Εὐχομαι²⁰ δὲ πρὸς τὸν **7**

θεόν, μὴ ποιῆσαι ὑμᾶς κακὸν μηδέν, οὐχ ἵνα ἡμεῖς δόκιμοι²¹

φανώμεν,²² ἀλλ' ἵνα ὑμεῖς τὸ καλὸν ποιῇτε, ἡμεῖς δὲ ὥς ἀδόκιμοι

ᾤμεν. Οὐ γὰρ δυνάμεθά τι κατὰ τῆς ἀληθείας, ἀλλ' ὑπὲρ τῆς **8**

ἀληθείας. Χαίρομεν γὰρ ὅταν ἡμεῖς ἀσθενώμεν,¹⁰ ὑμεῖς δὲ **9**

δυνατοί²³ ᾗτε· τοῦτο δὲ καὶ εὐχόμεθα,²⁰ τὴν ὑμῶν κατάρτισιν.²⁴ **10**

Διὰ τοῦτο ταῦτα ἀπὼν⁵ γράφω, ἵνα παρῶν³ μὴ ἀποτόμως²⁵

¹ μάρτυς, υἱός, ὁ, witness. ² προλέγω, say beforehand, forewarn. ³ πάρεμι, be present, have arrived. ⁴ δεύτερος, second. ⁵ ἀπειμι, go away, depart. ⁶ προαμαρτάνω, sin beforehand, sin previously. ⁷ φείδομαι, spare, abstain. ⁸ ἐπεὶ, when, since. ⁹ δοκιμή, ἤς, ἡ, proof, approval. ¹⁰ ἀσθενέω, be weak, sick. ¹¹ δυνατέω, be able, be powerful. ¹² σταυρόω, crucify. ¹³ ἀσθένεια, ας, ἡ, weakness, sickness. ¹⁴ πειράζω, test, tempt. ¹⁵ δοκιμάζω, prove, approve. ¹⁶ ἐπιγινώσκω, recognise, come to know. ¹⁷ μήτι, interrogative particle expecting a negative answer. ¹⁸ ἀδόκιμος, not passing the test, rejected. ¹⁹ ἐλπίζω, hope, hope for. ²⁰ εὐχομαι, pray, wish. ²¹ δόκιμος, tested, approved. ²² φαίνω, shine, appear. ²³ δυνατός, powerful, possible. ²⁴ κατάρτισις, εως, ἡ, being made complete, perfecting. ²⁵ ἀποτόμως, severely, rigorously.

χρήσωμαι,¹ κατὰ τὴν ἐξουσίαν ἣν ἔδωκέν μοι ὁ κύριος εἰς
οἰκοδομὴν,² καὶ οὐκ εἰς καθαίρεσιν.³

Λοιπόν, ἀδελφοί, χαίρετε: καταρτίζεσθε,⁴ παρακαλεῖσθε, τὸ αὐτὸ 11
φρονεῖτε,⁵ εἰρηνεύετε:⁶ καὶ ὁ θεὸς τῆς ἀγάπης καὶ εἰρήνης ἔσται
μεθ' ὑμῶν. Ἀσπάσασθε ἀλλήλους ἐν ἀγίῳ φιλήματι.⁷ 12

Ἀσπάζονται ὑμᾶς οἱ ἅγιοι πάντες. 13

Ἡ χάρις τοῦ κυρίου Ἰησοῦ χριστοῦ, καὶ ἡ ἀγάπη τοῦ θεοῦ, καὶ ἡ 14
κοινωνία⁸ τοῦ ἁγίου πνεύματος μετὰ πάντων ὑμῶν. Ἀμήν.

¹χράσμαι, use, make use of. ²οἰκοδομή, ἡς, ἡ, building, edification. ³καθαίρεσις, εως, ἡ, tearing down, destruction. ⁴καταρτίζω, mend, fit. ⁵φρονέω, think, judge. ⁶εἰρηνεύω, bring to peace, be at peace. ⁷φιλήμα, τος, τό, kiss. ⁸κοινωνία, ας, ἡ, fellowship, contribution.